

NÔNG-CỔ MÍN-ĐÀM

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce

PARAISANT LE JEUDI

18e ANNÉE
NĂM THỨ 18
Ngày 25 Septembre
1910

農 賈 茗 談

Số 428
Ngày mùng 2 tháng tám
NĂM ẤT-MÙI

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

<p>ĐỊNH GIÁ BÁN TRONG CỎI ĐỒNG-DƯƠNG</p> <p>Một năm..... 3 00 Sáu tháng..... 2 00 Mỗi số..... 0 10 Bán nhẵn..... 0 20</p> <p>ABONNEMENTS France et Colonies</p> <p>Un an..... 20fr.00 Six mois..... 12 00</p> <p><i>Les abonnements sont payables d'avance</i></p>	<p>F. CANAVAGGIO Fondateur</p> <hr/> <p>NGUYỄN-CHÁNH-SẮT DIRECTEUR — RÉDACTEUR EN CHEF (Tổng-tỷ, kiêm Chánh-chức-bút)</p>	<p>PUBLICITÉ ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES</p> <p>La ligne de 0-065 de large... 1fr.50 Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 au centimètre suivant les caractères employés.</p> <p>Pour les annonces commerciales on traite à forfait.</p> <p>BÁO CÁO Những lời rao báo về việc thương mại, xin gửi thơ, hoặc dán tại Bàn-quản nhà thương nghị.</p>
--	---	--

Direction, Rédaction et Administration: 53, rue Pellerin. — SAIGON.

Ông nào mua báo, xin đóng giùm tiền trước

MỤC LỤC

1. Sự lợi về hàng tàu. 2. Mối lòng trước được lòng sau. 3. Tân báo xuất thế. 4. Yết thị của quan Thaw-biện Cholon. 5. Thương-tranh cuộc. 6. Tài-thần ứng ruộng. 7. Tặng chư quý báo có động tranh thương (Tứ-dại-ca). 8. Bồn đều phải. — Hí tin.	9. Lễ khai trương. 10. Một đếu đáng nhớ. — Aị tin. 11. Annam muốn làm Bang-trường. 12. Hai quyền sách mới. 13. Nghĩa dứt tình phải dứt. 14. Bắc kỹ nhập cuộc. — Thương-vụ luật-lệ. 15. Túy kiêu. 16. Ai làm được. 17. Cáo bạch (Nam-hoà-Phát).

房藥大堂天二 NHỊ-THIÊN-DU-ỜNG

TIỆM LỚN TẠI QUAN-ĐÔNG TINH THANH. — MỘT TIỆM TRONG NAM-KỶ
Ở tại đường Canton, số 38, Chợ-lớn. — Téléphone N° 558

PHÂN MÀ ĐƠN-BÀ KHÁC
HƠN ĐƠN-ÔNG THÌ CHỈ
CÓ 2 ĐIỀU: 1- ĐƯỜNG-
KINH, 2- SANG-ĐẾ MÀ
THỜI. Nếu kẻ muốn
sanh con thì trước hết
phải lo cho đường-
kinh đều đặn. Nếu
đường-kinh chẳng đều
thì khó mà có thai cho
đàng, lý là phần nhiều,
gốc bởi ngoại-cảm,
lực-dâm, hoặc tại lo,
rối, buồn-bực, trau-nhà
trong lòng, làm cho
khí huyết hạn môn, sanh
nhiều chứng bệnh, đờ,
cứng do nơi đường-kinh
không đều mà ra.

vỏ nước trà. Còn đơn-bà để thì phải dùng nước
đãi con thì mà uống với nước thuốc.
CỬ-ÂN: Những đồ sàng-sit, lạnh lẽo, chùng
là đồ rang-rang nóng nấy, đặc-dịch chẳng nên
dùng.
Mỗi hộp 2 hườn, giá là..... 1 \$ 00

THUỐC SANH ĐƯỢC THỦY

Hiện nay là đời Y-học phát minh,
cho nên nghề Y-thuật đã nguệch cừu
càng ngày càng tina hơn nữa, nhưng
mà đời càng-tấn hóa chứng nào, bịnh
lại càng sanh nhiều chứng lạ lùng chứng
này, cho nên phải làm thuốc cũng phải
tuy cơ mà các luyện thì mới thích hợp
tươi người. Nay Bồn-dương có chế một
thứ thuốc nước này rất hay thần diệu
cứ trị các chứng kể ra sau này:

- Về các chứng ban,
- Bổn mùa cảm mạo,
- Nóng lạnh nhức đầu,
- Thời chứng dịch hạch,
- Hoạt loạn mùa hạ,
- Đau bụng sinh bụng,
- Trùng phong trứng dâm,
- Bất tỉnh nhơn sự,
- Cảm gió sanh ho,
- Kiết máu kết dâm,
- Nhứt mối cùng mình,
- Tinh thần bất hoạt,
- Trùng thổ phát nóng,
- Thủy thổ bất phục,
- Vị chẳng tiêu hóa,
- Đi ghê đay sảng,
- Sơn phong quanh rết,
- Đa ngứa nhơn sần,

CÁCH DÙNG: Người lớn mỗi lần
uống nửa ve, bịnh nặng phải uống nhiều
hơn. Con nít mỗi lần uống từ 15 giọt
đến 20 giọt. — Con nít chưa đầy 5 tháng

- Còn như bịnh thời mà thường uống thuốc này,
thì khí huyết lấy đi, chẳng hề sanh bịnh, mà
rối sanh con dễ chịu cũng nhiều, chỉ như đơn-bà
có thai mà uống thuốc này, thì lại động an thai,
bỏ sản, chứng sanh con ra đặng mạnh mẽ hơn,
lý là một phương thuốc rất hay, để trị các chứng
bịnh đơn-bà hiệu nghiệm như thần đó.
- Chỉ trị các chứng kể ra sau này:
- 1- Đường-kinh hoặc trời, hoặc sự, hoặc ít
hoặc nhiều:
- 2- Bạch-đãi, Bạch-dâm, ra hoạt không dứt.
- 3- Đường-kinh hoặc vàng đỉ, hoặc đen lấm.
- 4- Khí huyết đều hư, đường-kinh không đều.
- 5- Hoặc đường-kinh ra nhiều quá, như nước
đỏ băng.
- 6- Đường-kinh đi nghịch, sanh ra thì huyết,
trong bụng thì đau.
- 7- Thân thể chẳng yên, xây-xâm mất mảy,
mà uống không tiêu.
- 8- Đau lưng, mỗi cơn, vàng mắt, óm gáy.
- 9- Thai động chẳng yên, trong bụng đau búi
lồi Bì rồi ở huyết mà đen, hoặc màu
khắc ra.

Đơn uống: Mỗi ngày phải uống 1 hườn.

uống 6 giọt, uống với nước trà cơ nư
gió thì uống một lần, trong uống ngoài
thoa, rất nên công hiệu.
Mỗi ve giá là..... 0 \$ 10
Mỗi 10 ve..... 0 \$ 90

NHỊ-KHOA-CÀNG-CƠ-TANG

Chữ "trị" con nít cấp "mang" kinh phong, các
chứng bịnh của con nít kể ra sau này:
Cảm mạo thường hàng, mũi nóng, mắt đỏ,
đám ngằn-chơn con mắt lờ lờ, hoặc trợn trướng,
cứng rương, cứng hàm, bất tỉnh nhơn sự, miệng
mũi trợn kít, trong ruột đau thốc, hơi thở khô
khè mà làm ra ho, hoặc kiêu đem và giật tay giật
chơn, đường dài hoạt bón, hoặc miệng mồm khô
khàn lại hay khặc nước, lý là chứng CAP-KINH-
PHONG phải dùng nước trà mà uống với thuốc
tán này.

Còn như thoát nóng, thoát lạnh, khi mùa, khi
rút tay, rút chơn, da mặt xanh, vàng, đỏ, tím,
gầy, khô khè, ợc sữa, ăn uống chẳng đặng, khặc
có nước mắt đăm đăm con mắt không nhắm, đầu
đường dài đường đầu không tét, tay chơn lạnh
ngắc, rết lùn chẳng hết, lý là chứng MANG-
KINH-PHONG, phải dùng nước gạo rang mà
uống với thuốc tán này lập tức thấy hiệu nghiệm.
Cách dùng: Con nít trong tháng tới 3 tháng
uống mỗi ngày 1 gói phân làm 2 lần. Từ 4 tháng
tới 12 tháng mỗi ngày uống 1 gói. Từ 4 tuổi sắp
lên mỗi ngày uống 2 lần mỗi lần 1 gói. Còn con
nít ngày thường muốn nó ăn chơi thì mỗi ngày
cho nó uống nửa gói, uống với nước trà thì trị
đặng các chứng bịnh và mạnh mẽ trong mình.
Mỗi gói giá là..... 0 \$ 25

BẠCH TRƯỚC CAO

Thuốc này để trị các bịnh lậu, hoặc
đái gắt, lậu mù, hoặc trắng hoặc vàng,
hoặc lậu các lậu huyết chảy ra đăm đét,
cứ thế phép mà dùng thì hết, lại trị
được các chứng bịnh đó.
Trong mỗi hiệp đũa có chỉ cách dùng.
Mỗi hiệp giá là..... 0 \$ 60

TRẠI THỢ MỘC MICHEL Nguyễn-hiệp-Hòa TẠI-CHỢ LÁI-THIỆU

Tại trại tôi có đóng sảng các món là:
Bàn ăn mặc-dá dài, có cựa nai kiêu. — Bàn
ăn mặc-dá tròn có kẻ thành. — Bàn
ăn mặc-gỗ liền 4 kiêu. — Bàn tròn 4
trụ mặc-dá. — Bàn tròn 4 trụ mặc-sây.
Bàn xây cột mặc liêu. — Bàn lao 12 trụ.
Bàn khách (salon). — Bàn rượu (apéritif)
3 kiêu. — Văng một chơn tiện, văng gỗ
bại, và văng ba. Tủ thờ, căn ba kiêu;
Tủ áo, Tủ rượu, Tủ giày, Tủ nón dù
(Porte parapluie et chapeau), Tủ kiến
(colonne) ghế bàn-kết Baquette), ghế
nổi 5 kiêu, ghế Bang nguyệt, bàn viết
3 kiêu, văng một băng đá trắng có chơn
tiêu.

Làm theo kiểu kim thời, bằng cây
trắc, cẩm lai, gỗ, toàn là cây danh mộc,
thợ làm kỹ khéo leo tinh xảo, không giá dời.
Xin quí ông có muốn dùng các món
đồ chùng độn trong nhà, thì xin gởi thư.
hay là thân hành đến tận tiệm tôi, tại
chợ Lái-Thiệu đường ra Công-xí heo
(Abattoir), hoặc mua hay là đặc, thì tôi
sáng lòng làm mau và vpra theo ý quí-vị.
Chữ TRẠI MỘC
cần khải

TIỆM NGŨ

Dương-huê-vinh-Phát

Kính cùng tôn báng quí khách đặng
hay: Nhà ngũ hiệu ĐƯƠNG-HUÊ-VINH-
PHÁT, ở đường AMIRAL COURBET, môn
bãi, 53, Saigon, phòng vi sạch sẽ tinh
anh, đa rộng rãi mát mẻ, mà giá trị rẻ
hơn, lại gần gara chính Saigon, rất tiện
để cho quan khách tới lui, xin chớ ông
rộng lòng tin à một chiến thì sẽ rõ trong
tiệm chúng tôi lễ hiền kính si là thế nào.
ANTOINE BÀU, đồn kinh,
Số 53, Amiral Courbet.

NHỊ-THIÊN-ĐU-ỜNG

PHARMACIE ASIATIQUE
38, Rue de Canton — Cholon

Tiệm chính ở tại Quảng-dông, Ông Trương-y Vi-tê-Sanh chế ra

Sưu-Độc-Liên-Dược

(THUỐC TRỊ BỊNH HOA-LIÊU)

Bệnh Hoa-liêu là một mũi giặc lớn trong đời văn-minh thế giới, hề mang lý
nó, ăn chẳng biết ngon, ngủ không yên giấc, ấy là một giống bịnh rất thán, rất độc,
cho nhân-quần xã-hội. Bởi vậy cho nên từ xưa đến nay những anh hùng hào kiệt,
có nhiều người vì nó mà phải bỏ mình cùng tuyệt giống, hoặc di truyền lại cho họ
con, ấy cũng đều tại dùng lầm phương thuốc.
Chữ như tiệm tôi đây, đã ra làm thuốc đến nay, vẫn trị các bịnh Hoa-liêu cũng
đã nhiều, gần khắp trong thế giới, cho nên mới thấy đặng nhiều cái mới lạ mà
nghiệm ra, vì có nhiều thầy trị bịnh Hoa-liêu thì hay dùng những vị Bã-đậu-sương
mà cho mạnh, hoặc dùng vị Thủy-ngân mà đặng xuống, như vậy thì chẳng những
là hại thân mà lại không còn sanh con nữa đặng, ắt phải tuyệt giống tuyệt nòi, cái
sự hại ấy rất to. Và chẳng hề cái độc mà nó vào mình, thì nó cứ vào theo này nơi
mạch máu, chứ không phải là ở hoai một chỗ, nếu có như vậy mà xổ ra mấy nơi
mạch máu trong cả châu-thân đặng sao? Bả cái là lúc cái nhiệt độc nó đưng hành
mà cho xổ ra, hoặc cho nó hạ xuống, đặng mà làm cho bịnh giảm xấp thời đó mà thôi,
chớ nói lãnh chỗ độc ấy hay là mạnh trong mình một hai tháng thì là lẩn to lẩn đó.

Bởi tôi xét rõ các sự ấy, nên phải tìm các phương hay và hiệp với các ông
Lương-y đặng nghiên cứu chế thuốc bịnh ấy mà chế thứ thuốc này ra đây, để mà
cứu người bệnh đời, và lại làm cho công cũng là hòa-bình, không nguơn cũng không xô
lầm, bịnh nặng thì mỗi ngày xổ hai lần, còn bịnh nhẹ thì mỗi ngày xổ một lần, không
đau bụng, cũng như thể người mạnh lại đả vào các nơi mạch máu mà đuổi các
chứng độc, hoặc theo mồ hôi, hoặc theo đường tiêu-tiền, hay là hơi thở mà ra.
Đầu cho người không phải bịnh Hoa-liêu mà uống nó, thì nó cũng làm cho huyết dịch
sạch sẽ, ăn đặng nhiều, ngủ yên giấc và sửa diện-mạo sáng, tinh-thần khỏe
khỏe.

Chỉ trị các chứng đời bịnh Hoa-liêu kể ra sau này:

- Phong thấp đau xương,
- Tim-la lở loét,
- Đau bịnh hột-xoài,
- Huyết khô huyết độc,
- Chê độc lây lưa,
- Hạch nơi chỗ độc,
- Bản thảo bất toại,
- Dương-mai mục mục.
- Ưng thư nhọt ghê,
- Lát vôi lát đờng tiền,
- Vỏ dầm tòng độc,
- Các chứng độc ngoài da,

Như ai có bị mấy chứng bịnh này thì xin dùng có tiết tiện, hãy mua mà uống, vì
thuốc này trừ dứt nọc chằng còn tái đi tái lại nữa. Cách dùng: Mỗi bữa cơm mà
uống thuốc nước một muỗng, và tối trước khi ngủ một muỗng. Còn thuốc bột,
uống mỗi lần ba hườn sau khi ăn cơm trưa và tối, phải tắm mỗi ngày một lần vì
phải cứ ăn đồ chua, đồ sống sít
Mỗi ve thuốc nước và thuốc hườn giá là..... 3 \$ 00

Lục-Tính Khác-Lầu

Số 84-29, đường Espagne SAIGON

Lãnh Annam làm tại Bắc-kỳ giá rẻ và chắc tốt hơn lãnh ngoại bang. Bán sỉ và bán lẻ tại tiệm.

NỮ-CÔNG-THANH

Góc chợ mới Saigon đường Espagne số 82.

Chur vị đ x xa xin gửi thơ đến mà hồi kiếu.

Nhà in và nhà bán sách

PHUYNH-KIM-DANH

12 - 14, Rue Catinat - Saigon

Khiến lời cùng lục châu chur qui-ông qui-bà được rõ, nghề bán sách và nhà-in của tôi xưa nay mà được đến vững, thiết cũng nhờ qui-ông qui-bà có lòng tốt mà giúp tôi mới nên việc, thiết tôi thêm cảm chông chông. Nay tôi mới mở thêm một cửa hàng bán bán tư lựá đư các kiếu hàng Tây, hàng Bắc hàng Tàu, hàng Kiếm, hàng Nhật-bản cùng là ren, nón Tây và đồ đồng, thì tôi chắc rằng qui-ông qui-bà cũng sẵn lòng giúp tôi cho nên việc luôn. Cầu xin qui-bà có lòng chiều cố mà giúp cho cuộc thương-mãi của người đồng-bang cùng ngày càng mở mau thành phát; mai sau mà có được cuộc buôn to, thì tiền bạc ấy cũng luôn chuần nọi xứ Nam-kỳ chứ không lọt ra xứ khác, chừng tôi là phần đư-bà thiếu tr, những lời tôi tỏ ra đây hoặc có lời lêm chi thì tôi cũng xin qui-ông qui-bà miễn lỗi cho tôi. Vì tôi thấy mấy chủ khách và mấy chủ nhà tôi ở đây đư đư nhờ nghề buôn bán mà làm giàu to, còn đồng-bang ta thì cứ ngồi khoan tay mà ngó, để cho họ ấ họ lượm tiền. Nay đưng-báo ta ngoài Bắc-kỳ đã đư nhiều thứ tư lựá rất khéo mà lại chđe và công, lại cũng có ý rõ hơn hàng ngoại quốc. Nếu tôi tưởng đồng-bang ta cũng sẽ học làm chđng những tư lựá xứ ta mà giúp cho công nghệ xứ ta cho mau hưng vượng.

Đang Văn Đương - 4 - 11 - ĐANG Văn Hải

Hồng cam khách-sang

Quat Lagrandière số 26 Châu-thành Nam-vang

Kính chđng chur vị các nơi đđng rõ Trộm ngủ này mới lập ngay băng tàu lớn Nam-vang; phòng rộng, có đèn khí, nước máy, có xe hơi đư hành khách và chđ hàng hóa đi Cầu-vọt (Kampot) Htiển. Ai có bạc tiền gửi cho chủ khỏi lo mất.

GIÁ TIỀN PHÒNG
Hạng nhứt: ..... 4\$00
(nếu 2 người ở chung: 1\$50 - 3 người 2\$00)
Hạng nhì: 0\$40 - 2 người: 0\$60;
ăn cơm mỗi buổi một người: 0\$25.
Có café bánh mì bán.

Ai muốn mua phở

Có 4 cđng phố lớn và 28 cđng phố trệt, cộng hết là 32 cđng ở tại chợ Thủ-Đức; có người ta ở đư hết, chđng hề có cđng nào bỏ không. Nay chủ phố ấ muốn bán. Chur quân-tử ông nào muốn mua xin đến tại quán Nong-Cổ-Min-Đam mà thương nghị.

PHŨ-TOÀN

17, 19, Rue Amiral Courbet HALLE CENTRALE (SAIGON)

Kính chđng qui-ông, qui-bà, tiệm tôi có bán đđ thê thuốc Tây.

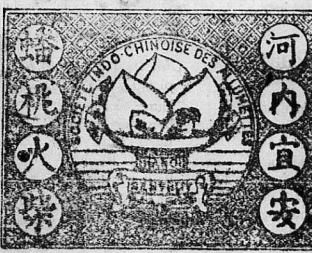
Bán y giá, thiết rẻ, cách tiếp rước theo lệ phép Annam.

Tôi mới mở thêm một tiệm đđng giấy và sđn giấy. Bàn tiệm có thơ Annam rành nghđ. Đđng rất kỹ cđng và chắc ldm. Giá rẻ, đđ, kiếu khéo.

Xin đđng ban niệm tình giúp tôi nên việc rất đđt ơn vô cùng. Như trong Lục-châu có cđn đđng, xin chđu khó viết thơ, tôi sẽ thđ hành lập tức.

Chủ tiệm: NGUYỄN-VĂN-TANG.

CÓ MỘT MÌNH HÁNG DENIS FRERES làm Đại-ly, có trữ hộp quẹt hiệu này nọi cđn Đđng - Đưong mà thôi.

Hộp quẹt này gửi bán lẻ khắp nơi, có một su nhỏ một hộp mà thôi.

NÔNG-CỔ MÍN-ĐÀM

Sự lợi về hàng tàu

Tại Nam-kỳ ta đđng ngọn sông Cửu-long-giang và các kinh các rạch đđu là của Thiên-nhiên ung đúc ra một mối lợi-nguyên rất nên to tác, mà dân Nam-kỳ ta không biết gìn giữ lấy mà hưởng với nhau, để cho khách-tru tóm thâu rồi họ lại cđn khi để ta chđ thđi quđ.

Tôi nghĩ lại nọi Nam-kỳ ta đđng thđu chi người tri-thức, thđu chi bực giàu sang, bđ chđng đủ trí đđ tài đđng lập ra cho đư một hàng tàu mà thđu lợi hay sao?

Nay tôi xin tính phđng các đưong tàu chạy, và phải sđm tàu bao nhiêu, mỗi tháng thđu lợi bao nhiêu và mỗi năm bao nhiêu cho đđng-báo chiêm nghiệm.

Nếu chđng nghĩ mà tính thì thđi, chđ tính cho kỹ ra rồi thđy cái sự lợi của ta mà để cho người lưwin hết thì các ngài mới nđng ruột cho.

- Đưong tàu chạy mỗi ngày:
Mytho chạy qua Chợ-Lách, Trà-luộc, Trà-ôn, Cđn-thơ, Sóc-trđng và Bạc-liêu phải sđm, ... 2 chiếc
Mytho chạy lên Cđi-bè, Cđi-thĩa, Vinhlong, Cđi-tàu, Lập-vô và Long-xuyên phải sđm..... 2 chiếc
Mytho chạy lên Tân-châu và Nam-vang phải sđm. 3 chiếc
Mytho chạy qua Bđntre Mđcay và Trđnhlin phải sđm..... 1 chiếc

- Mytho chạy đi Sadec Long-xuyên và Chđudđc phải sđm..... 2 chiếc
Chđudđc xuống Đại-gđi. 2 chiếc
Chylon đi Gò-cđng..... 2 chiếc
Saigon đi Bà-nà Vàng-tàu 2 chiếc
Cộng hết là..... 16 chiếc

Mà trong 16 chiếc này, chiếc chạy đưong xa, chiếc đi đưong gần, chiếc được lợi nhiều, chiếc được lợi ít; Song hề bỏ đđng ra mỗi chiếc mỗi ngày tính đđo tính thđo, trừ sđn hụi rồi, thđ bực trung mà đđnh thì có tđ ldm cùng cđn-lđn trên 10 đđng bạc; vậy thì mỗi chiếc mỗi tháng phải lợi được 3 trăm đđng, gđp hết 16 chiếc (300 \$ x 16 = 4.800 \$) thì là mỗi tháng lợi được 4 ngàn 8 trăm đđng; mà tính trọn một năm là 12 tháng (4800 \$ x 12 = 57.600 \$), tđ cđ phải là lợi được 5 muôn 7 ngàn 6 trăm đđng hay không.

Đây là tính cái số chđt và số chđc mà tính đđ thđi; chđ không biết chđng còn nhiều hơn bội nhđ.

Vđlúc trước tôi có ở tại Mytho buôn bán hai năm, có giao thiệp với một người Tài-phủ ở dưới chiếc tàu đư bộ-hành từ Mytho qua Bđntre, mỗi tháng y tính số tôi có đđm thđy rõ ràng, mỗi ngày thđu lợi trên 30 đđng; trừ sđn hụi, tài-cđng, coi-máy, bạn bè, cơm nước các hạng rồi thì còn lời lđ 15 đđng là bực chđt. Ấy là một chiếc tàu nhỏ, đi từ Mytho qua Bđntre, chạy đi chạy về nọi trong một ngày và chđ bộ-hành không mà thđi, chđ ít có hàng hóa cho

lắm, mà còn lời như vậy thđy, hoặc chỉ mấy chiếc trọng hơn, chđ đi đưong xa, bộ hành đđ đđng, mà hàng-hóa lại nhiều, thì còn lợi hơn là bực nào nữa?

Cđn về số bạc sđm 16 chiếc tàu mỗi lợi trên đđy mà sđm tàu này như vậy chiếc tàu của hàng tàu chủ Hđ (nay gọi là Thái-Thuận) thì có chiếc 10 ngàn đđng, có chiếc 15 ngàn đđng, chiếc nào lớn hơn thì lợi chđng 20 ngàn đđng; bây giờ ta đđm chiếc lớn mà bỏ qua cho chiếc nhỏ, bỏ đđng ra, lấy bực trung mà tính, thì mỗi chiếc tính chđng 15 ngàn đđng; cộng hết 16 chiếc thì (15.000 \$ x 16 = 240.000 \$00) là 24 muôn đđng. Song ta còn phải đư đđnh thêm sáu muôn đđng nữa để sđm xưởng trại thđy thđy, phòng khi tàu có hư cho có chỗ mà sửa, hoặc cất một tòa nhà để làm phđng-văn mà quản lý sự vụ của hàng, hoặc sđm ít chiếc ghe chđi để đđc theo mà chđ hàng-hóa.

Như thđe thì hàng tàu tôi tính đđy phải có số vốn chđng 3 trăm ngàn đđng (30 muôn) thì đđ; chđng nào hàng có lợi nhiều sẽ sđm thêm tàu mà cho chạy theo mây nơi rạch nhỏ cũng chđng muôn chi.

Đđ, anh em hãy nghĩ cho kỹ mà coi, lập một hàng tàu bạc vốn có 30 muôn đđng, mà mỗi năm thđu lợi được 5 muôn 7 ngàn 6 trăm đđng, thì trong 5; 6 năm ta đđ lấy vốn của ta lại đđ rồi. Nđi cho cùng mà nghe, nếu có bị sự rủi ro xảy đđn thđnh

hỏi mà hao tổn đi nữa ; thì tới cho 10 năm, ta lấy vốn lại cùng đày. Rồi từ đó sắp sau mặc sức ta thù lợi.

Huỳnh chi đã có chỉ-dụ ngày 21 Décembre 1911 và đã ấn hành trong Đông-Dương Công-báo (Journal Officiel de L'Indochine) ngày 22 février 1912, mà bản-báo đã có luận một bài gọi là: *Cuộc-vận-tải trong Nam-kỳ* và đã có ấn hành trong kỳ số 126, ngày 11 Septembre mới rồi đây, ấy là một sự may mắn cho ta để mà tranh lợi.

Như thế thì cái nguồn lợi này khó làm lắm sao mà các ông chưa chịu nong nà lo làm, thiệt tội rất tiếc cho các ông lắm đó.

NGUYỄN-CHÁNH-SÁT

Mit lòng trước, được lòng sau.

Kính lời cùng lục châu chư quân-tử được rõ. Lúc này là lúc bản báo chúng tôi nhơn mác lo cổ động về việc tranh thương nên không rảnh được mà việc thơ nhắc nhở các ông về tiền nhưt-báo, vì phần đông, đến nay là tháng Septembre rồi mà có nhiều ông còn chưa chịu đóng tiền. Như vậy thì bản-báo có thể nào mà duy trì cho bền vững được.

Vậy thì thà là MẤT LÒNG TRƯỚC MÀ ĐƯỢC LÒNG SAU; nên kể từ ngày nay bản-báo đã nhưt định quyết không bán chịu cho ai nữa hết, còn những ông nào bản báo

đã gọi là rồi mà cùng chưa chịu đóng tiền, hạn trong 2 tuần nếu mà không đóng thì bản báo sẽ bỏi số.

Nếu ông nào có lòng hạ-cò, muốn mua *Nông-Cỏ* mà xem thì xin hãy mua mandat gọi luôn số bạc 5\$00 theo thơ cho luôn cuộc. Nếu ông nào muốn mua mà chẳng có gọi tiền, thì bao nhiêu thơ ấy bản-báo chẳng hề biết tới. Thà là mất lòng trước mà được lòng sau, xin chư ông thứ lỗi.

N. C. M. Đ.

Tân báo xuất thế.

Bản-báo lấy làm hạnh mà cho lục châu chư quân-tử hay rằng, mới có một tờ Báo Langsa xuất bản qui hiệu là: « LA JEUNE ASIE ». Tờ Báo ấy vốn của quan Trung-sư GARROS là người Langsa lão thành có trụ tại Nam-kỳ này. Ngài đã hiểu rõ phong tục ta, nên nay Ngài lập tờ Báo ấy ra chủ ý bình vựt quyền-lợi cho xứ Đông-Dương ta và cũng có ý diễn đặc-đăng-bang ta lên nền lãn hóa. Ấy vậy chúng ta cũng nên đọc tờ Báo LA JEUNE ASIE cho nhiều và chúc cho tờ Báo ấy bền vững lâu dài mà mở mang dân-trí.

N. C. M. Đ.

Ái muốn học?

Có một bà Đám còn tơ, có bằng cấp, dạy tiếng Langsa, dạy hát và dạy đàn.

Xin hãy dò nơi nhà Madame Bardou 80 bis, rue Eryaud des Vergnes mà thương nghị.

TINH CHOLON. — CHÁNH THAM BIÊN CHỦ TÍNH.

YẾT THỊ

Tiếng đồn khắp xứ rằng: mới sanh ra một việc lạ và đại sự: « Tây chạy khách-trú ».

Duyên cớ sự đồn này là bởi vì có ít tên khách bán quai cở tại Saison, lấy cớ đường lên giá mà tăng giá mỗi chén café thêm một chiêm.

Nhà nước chấp chương quyền chân dân xứ này không bình vực lên não, hay là để cho ai hiệp sĩ. Nhà nước muốn cho dân thông thả mà lập thành các sự ước ao của nhân. VẬY KHÔNG AI ĐẶNG PHIỆP NƠI RẰNG: NHÀ NƯỚC HOẶC BINH VỰC, HOẶC NGĂN TRỞ SỰ TÂY-CHẠY.

Dân nhà nhò thông thả, muốn mua bán với ai, thì mua bán với ấy, hoặc muốn bán vốn lập thêm tiệm mới buôn bán cũng tùy hi.

Song nhà-nước phải giữ cho khỏi sanh sự dân đánh giết nhau hay là hiệp nhau trong cuộc tranh quyền-lợi chung.

Ấy là Nhà nước lo giữ cho mỗi người khỏi bị người khác ép đùng và trong nhơn dân troa cả xứ đặng bình lịnh. Nghĩa là: Kể mua, người bán đặng trọn sự thông thả tùy hi, và đâu mua bán với đó.

Ta ra yết-thị này cho nhơn dân, nhưt là kẻ ở đồng bãi đặng hiểu rõ cội nguồn này mới xảy ra cho khỏi nghe đồn huyền mà lảm.

Vậy chẳng nên tin những lời đồn huyền của khách-trú buôn bán, mà cũng không nên nghe những tiếng thị phi, có kẻ tung điệp này đặng ra mà đục Annam thêm cam hơn khách-trú.

Mỗi người đều biết rõ, chẳng phải để chi trong một lúc mà lập cho thành cuộc Công-thương đủ thứ các vật cần dùng trong một xứ rất lớn như xứ này. Vả chẳng đã lâu đời rồi người Bắc quốc cứ chăm lo cây bira trồng lúa, lấy lúa lợi thổ sinh ra thì, không lo đến cuộc Công-thương.

Sự lập cuộc Công-thương, chẳng phải người Annam không làm được, song muốn lập cho đặng cuộc ấy phải nhiều ngày, lấy là lập lập ra, phải bền chí, và hết là phải bình lịnh là đều cần trên hết.

Trong dịp này có kẻ kêu nhau hùn vốn đặng mở tiệm buôn bán hầu kiếm cách thế cho người Bắc quốc có cuộc sanh lợi. Ấy là một việc rất phải. Nhà-nước cũng sẵn lòng mà phủ hộ những người Annam tính cuộc buôn bán làm ăn ngay thật.

Song bản phận Nhà-nước còn phải khuyến dân xét trước cho rõ, phẩm cuộc chỉ mình mới lập, phải phải tinh cho đủ hết các điều hơn sự thiệ, và nhưt là phải biết lựa chọn người trung tín và có đủ sức tài năng, phải tránh những kẻ nói rỗng, báo thàng, phải phân biệt kẻ chọn chất ngay thẳng với kẻ gian hùng từng dịp bày chuyện đặng thủ lợi cho nó mà thôi.

Nói tóm một đầu: Nhà nước phải lấy quyền chánh trị mà giữ cho bình lịnh trong nhơn dân và cho nhà nhơn an cư lạc nghiệp cùng ngăn cản những việc hung bạo mà các sự háng hiệp ép buộc làm cho nhơn người mất sự tự do trong việc làm ăn của mình.

Cholon, le 15 Septembre 1919. L'Administrateur, L'HELGOUALTI.

Thương tranh cuộc

Từ đây Bản-báo chúng tôi cứ để coi để-mục Thương-tranh cuộc này luôn. Lễ nghe tin đóng-buộc ta lần bộ chút nào, bọn họ thôi bộ chút nào. cùng những mưu-thế của họ làm sao; hoặc nghe đâu có láng hóa chi, thì dăng báo liên cho đóng-báo trong lục-châu tương tác.

Bản-báo cũng xin cùng lục-châu các đảng nhiệt-thành, nêu

ai nghe thấy đều chi về cuộc tranh thương này xảy ra trong xứ, xin cho bản-báo hay liền, thì bản-báo sẽ hoàng nghìn mà ấn hành cho đóng-báo ta trong lục-châu rõ biết.

TÀ TÂN BỘ

Tại Saigon làm cà-phê ở tại đường Đh-hữu-Vi (trước khi là đường Hamelin) số 52 là tiệm khởi đoa n t ước hát. Ngày nay có trí đủ thuốc: Tây, sữa bò, cà-phê và đường. Mấy tiệm mới lập cũng nên đến đó sẽ về mà bán đặng giúp nhau luôn thế.

Có tên Trần-vân-Đầy ở tại đường Amiel Gourbet mới lập một gánh hủ-tiên ngon quá; Hội Annam Thương-cue công-tử đã có thưởng cho tên Đầy 1\$00 rồi.

Tên Nguyễn-văn-minh ở đường Espagne mới lập một gánh mì và hoành-thắng đồ gia-vị cũng ngon, nước buổi-don rất ngọt; ngài chưa kịp lấy patente, nên Hội Annam Thương-cue chưa thưởng.

Anh em này thứ tư tại một hàng thua chỉ là tên của khách, sự báo và khăn lau lại sạch sẽ vô cùng, chứ không phải một gánh mì của khách mà chúng ta thường thấy nó lấy tầm giá 7 mươi tám dờ, lanh ôi hơi rình mà lau (l) lâu chén vậy đầu.

Hôm sớm mai thứ ba này có một gánh Lạc-xá, đến trình patente cho bản-báo coi, bản-báo đã cho người đặc đến đờ ông Hội-trưởng, thì cũng đã được lãnh 15 đồng bạc thưởng rồi.

Tại chợ Cẩn-giê (Giadien) là chợ nhà-quê, ở gần mé biển, mà dân sự cũng biết đoán-thế, cũng quyết tranh thương; mới đây có một người nhiệt-thành, xướng ra kêu hùn lập tiệm chưa được 5 ngày mà đã được vốn 1080\$00. Đã mở tiệm bán cà-phê và còn đưng lo mở thêm một ngôi hàng tạp-hóa.

Tại Hóc-môn (Giadien) xưa nay Annam lập lò heo bán thịt, chứ không có Chín-Như thế thì ta đã đủ rõ đặng-báo ta về ý đó có chi tranh thương rồi. Như nhơn dịp này lại có lo hiệp đờn Hóc-môn, kêu được bộ năm ngàn đờn, đưng lo dọn tiệm mà bán hàng tạp-hóa.

Hội «Goocng Lương-hiếu» tại Saigon có họp nhau hôm chúa-nhật 21 Septembre 1919; định xướng ra kêu hùn vốn chừng 5 muôn đờn, đặng sắm 2 chiếc tàu để chở hàng hóa và hành-khách từ Goocng lên Saigon và Chợ-lớn.

Tại chợ Bà-chiểu (Giadien) hôm 20 Septembre, người Annam mới nổi một gánh bán cà-rem và nước đá, tôi lại thấy có một gánh bán mì và hoành-thắng. Annam xúm lại tập thị mua ăn, tập thị coi chơi đờng qua. Vui quá hơ!

Có một viên quan Annam nghe nói có người Annam lập gánh bán nước đá thì mừng, nên cũng đến coi, rồi mồm tôi thường cho hai đồng bạc.

Tại Chợ-mới Saigon có hai người thợ và giày tên là Nguyễn-văn Kiển và Đinh-văn-Điền, đều là người Annam, ngày nay còn ít vốn nên làm nhỏ lần lần, ít ngày cho quen biết nhiều người rồi sẽ lập tiệm đóng giày hám-êch mà bán cho người Annam ta cho khỏi mua giày khách-trú. Ai có giấy hùn xin đám cho hai người thợ này, mà giúp nhau cho nên việc.

Tại Châu-độc Annam ta đã nổi được 4 thời thị heo và thị bò; 1 lò bánh mì; 4 tiệm cà-phê bánh mứt đủ thứ của người Annam làm ngon lắm; 2 tiệm may và 3 tiệm cơm. M Annam lại cứ của Annam mua đóng lẩn. Voi quá! Vậy mới phải là Annam đả.

Tại Rạch-gia lại khác hơn các tỉnh, dân nghèo hèn thì lo làm nông trang, còn người giàu có lại thung đưng tụ tại. (Sống tiền bạc một mình no ăn rồi thì thôi, khổ ru, lo lẩn cho ai làm chi cho mệt).

Tại nghiệp cho đám dân nghèo, kể 5 đồng người 10 đồng; đầu vốn lại mà nổi lên được 5 quán cà-phê, 1 thời thị bò, 4 thời thị heo, 4 quán nước đá và 1 lò bánh mì.

Lò bánh mì này chẳng những là bán tại Rạch-gia mà thôi, có gửi ra bán cho Long Xuyên nữa; Vì Long Xuyên chưa có lò bánh mì mà Annam không chịu ăn bánh mì chệch, nên phải ăn bánh mì của Annam Rạch-gia vậy mới phải Annam chứ!

Ấy là công việc của dân nghèo đã làm rồi đó, còn các hãng thương-lưu và phủ-hộ thì ghe tít độn vòn 10 m-ôn đóng sấm tàu mà đưa bộ-bánh và lập tàu-khẩu lớn trừ hàng như tiệm chệch ở trong Quảng-tông cái Chợ-lớn. Nói thì nghe lung vậy đó, mà hôm nay rồi em r! *Sướng chưa?*

Tại Gò công các đảng thức-giã nhóm nhau lập hội tranh thương, ông chủ Chiêu cũng có dự nhóm. Cách vài ngày ông chủ Chiêu với ông hội-dồng Hiền, anh em bốn thân đến chịu mượn phủ của quan Phủ Hải. Quan Phủ Hải cũng có dạ nhiệt-thành, nên đổi hết khách-trú đi mà để cho ông chủ Chiêu mượn.

Rồi cách vài ngày sau, không hiểu tại sao mà ông chủ Chiêu lại đến nói với quan Phủ Hải mà xin hồi phố lại, chớ ngài không mượn. -- Ủ! lạ hòng! kỳ hòng! Sao vậy ngài? ?

Tại Chợ-lớn có người Annam cũng bán mì và hoành-thắng không đầy 2 giờ đã hết gánh, thiên-hạ xúm lại biểu (tính tiền thứ coi lại) là bỏ nhiều. Bữa chường kéo ngắn từ ra tính hết thấy bạc cái bạc đồng hơn bốn chục đồng; thiệt là lời quá hớp.

Khán-quan có biết tại sao có một gánh mì mà bán được nhiều tiền lắm vậy?

Là vì đồng-báo ta lúc này đã biết tư-gi thức thương ái rồi; chớ nên ăn có một tô mì mà trả tới năm ba cái bạc, có ông lại trả cho tới một hai đồng cũng có; thiệt là ngán năm mới có một lần, nếu anh em ta mà cứ giữ một lòng đều chệch như vậy thì có lo chi là cuộc tranh hương này mà không thành tựu.

Tại Thủ-đức ông Hội-dồng Giải có ra diên-thuyết cho dân nghe, rồi lại giúp vốn cho người Annam lập tiệm cà-phê, tiệm cơm, quán rượu và tiệm giặt ủi. Bôn-báo rất phục tình ông Hội-dồng và xin ông khuyến nhủ lập thêm lò heo và hàng tạp-hóa.

Tại chợ Bình-Tây (Chợ-lớn) Annam hề nhau ăn róng tôm cá mà thôi; không thêm ăn thịt heo của khách-trú. Đứng tới ngày mà bán không được bao nhiêu, mặc sức đăm vè mà muối.

HỌ THỜI BỘ

Tại chợ Tân-giước, khách-trú buôn bán không được, nên phải trả phố dọn đồ rút êm về Chợ-lớn.

Tại chợ Gò vấp có một tiệm khách-trú, không chịu bán hội sen cho Annam làm bánh; ông Hội-dồng Ngân là chủ phố; liền đuổi tên khách-trú ấy đi, không cho ở phố của ngài nữa. Nghe nói ngài gần khai một hàng trà tại Gò-vấp.

Tại Saigon mới có 2 quán cà-phê khách-trú buôn bán không được nữa, nên phải sang tiệm lại cho người Annam. Sao không tặng giá cho mất nữa.

MUU THỀ CỦA HỌ

Tại Bôn-cát (Gò-vấp) chủ tiệm cura của chệt đuổi hết 5 người thợ Annam, không cho cura nữa.

Bà Lê-thị-Gương là chủ lò nưôm ở tại chợ Gò-vấp, thuê nay thường lãnh hàng của tàu-khẩu chệch Chợ-lớn mà nưôm. Nay hàng họ đưa lên đã nhiều, song chưa kịp nưôm; kô nghe ta khởi cuộc tranh thương, chệch Chợ-lớn liền ra lấy hàng về hết không cho nưôm nữa.

Nghe nói tại Chợ-lớn, khách-trú mới lập một Hội gọi là: Liên-niệm rớt cuộc, chung đũa nhau tiền bạc rất nhiều, chú ý để lo về việc Đê-chê.

Anh em ai này phải ráng mà đề phòng.

Trong tuần rồi bôn-báo đã cho khán-quan hay việc khách-trú nhà máy làm chay tại Bình-dông đảng đồng dịp ấy bỏ thì mà mua lòng Annam ta lại.

Nay việc đã quá rồi, nên xin thuật sơ cuộc làm chay ấy cho đồng-bào hẳn dạ.

Tên khách Quách-lai-Kim lãnh làm chủ đám, có rước hát bội Quảng-dông, mà hát bội quảng-dông buộc phải làm giao kèo, nếu rứt ro hoá hoặc thì phải thưởng

Thuộc hút
hiệu
CÀ-LÔP

Là một thứ
người ta ưa
dùng hơn và
hay hỏi mua
thường lắm.

(TRAI BÀI)

Có một mình hãng DENIS FRÈRES
có trừ mà thôi.

Tài thần ứng mộng

Một đêm hai mươi tám tháng 7 năm Mậu Thìn, gần thì trời thanh gió mát, trăng nhả thì đèn khí sáng trưng, tôi đang nằm dựa nơi ghế dài mà duyệt xem các Báo Tây, Nam, đang coi cho biết đồng-bào trong lực tình sắp đặt cuộc tranh thương với khách-trú thế nào; ôi thôi, biết báo là nhựt-báo, nào là *Lục-thần tánt-tân*, nào là *Nam-trung nhựt-báo*; nào là *Thời-báo*; nào là *Nông-Cô Min-Đam*; nào là *Công-l'ân, An-hà, Quốc-dân Điện-Đàn* đều là Quốc-âm nhựt-báo. Tôi lại xem qua tới các tờ Báo Tây như là: *Opinion, Courier Saigonais, Tribune Indigène* và *Cochinchine Libérale* v. v. cũ thấy đều một lòng một ý, khuyến khích đồng-bào ta nong nài tranh thương mà vừa lợi quyền-lợi; xem thời mà đến, phần thì trời đã khuya khõe, nên coi rẻo cũng vừa mỗi một tinh thần. Tinh thần đầu ngoài cửa bước vào một ông già, đồng nhàn nhai phát, diên mạo thanh kỳ. Tôi liền bước từ nhựt-báo xuống đứng giẫy vòng tay, chưa kịp hồi chào, ông già ỹ liền bước tới về vai tôi mà nói rằng: « Giã thầy Túc-hạ có dạ nhiệt-thành cùng c'ưông-tộc, trần tục cũ đêm mà lo lắng đều công ích, già cũng cảm động tâm lòng, nên phải đến đây trước là làm quen sau cậy cùng mới chuyện. Tôi nghe ông già nói vậy thì lấy là lạ, nên tôi hỏi lại rằng: « Thưa bác là người già cả tuổi tác, quê quán ở đâu, đêm hôm khuya khõe, lên lợi tới đây chẳng hay báo có chuyện chi đây biểu? » Ông ấy mỉm cười mà đáp rằng: « Ta kh ng đầu chỉ Túc-hạ, ta đây vốn là thần tiên thần bạc; bấy lâu ta bị mấy người giàu có, kể thì bỏ ta vào tù sắt mà khóa lại chệch khư, người lại dáo dặt mà chôn ta nghệt cũng; bức bối nội nội, khổ chịu vô cùng, chẳng biết bao giờ cho thoát tai được; và lại bấy lâu nay ta vẫn thường thấy kiến-kết anh họ khi thì Annam nhiều đều vô lễ, ta rất đồng lòng; cũng muốn giúp sức cho dân Annam luân chuyển bán buôn mà làm cho về vãng quốc-thế; n'ệt vì ta bị nhà giàu họ bỏ buộc quá, nên cũng khó nổi vậy hạng.

CÙNG CÒN NÓI PHÁCH

Chợt thấy chiếc Cao Bán cà-phê tại chợ Bà-chiểu (Giadinh) nhưn thấy Annam ta cũng có một ít kô chẳng có lượng-tâm, cò-vào tiệm nó mà ăn uống hoài, không chịu đến tiệm Annam, nên nó tự đắc mà nói phách rằng: « HỒ! CƯỜNG NAO NGỒ LIỆN CÁI BÁNH XƯỜNG BẮT MÀ CON CHƠ KHÔNG AN. THI ANNAM NHỰT-KHÔNG TỚI TIỆM MÀ LÒ ĐỒNG ĐỒ CỦA NGỒ. » Đó, anh em thấy chưa, anh em kô nhưn điện thị tâm, còn lui đầu vào tiệm nó mà ăn uống nữa thôi.

HANG HOA CÁN ĐUNG

Tại Tourane (Trung-kỳ) có trà Huế nhiều và trà đợt để cho trà Tàu cũng nhiều.

Tại tỉnh Quảng-Nghĩa có đường nhiều, đường cát trắng phao tó lắm. Ai muốn mua nhiều xin gửi thư cho ông Lê bá-Cử, Hồng-lô Tự-khanh thị Huệ mà thương nghĩ.

Rượu Sâm-banh hiệu
MARQUIS DE BERGEY
LA RƯỢU NHỰT HẢO HẠNG

đổ cho họ. Chệch Quách-lai-Kim không dám chịu, nên tính đi mượn hát bội của Annam; 2 có Bàu giành là có Tâm-Nhiều và có Ba-Ngoan không ai thêm hát cho chệch. — Quách-lai-Kim không biết tình lắm sao mới nhờ lại giành hát của ông Lương-khắc-Ninh là người hay diên-thuyết mà khuyến rũ Annam tranh thương với chệch, nên ra rước giành ông Ninh. Ông Lương-khắc-Ninh tự là Dũ-Thức, chịu đem giành hát của ngài về hát cho chệch Quách-lai-Kim mà giúp cho cuộc làm chay của khách-trú.

Đám này lại có quan Đốc-phủ-Sứ Chợ-lớn là ông Nguyễn-tân-Sử với công-tử là ông quân-mã Cửu quan Phủ Đạ và ông Hội-dồng Thông dự đám.

Khách-trú cũng có rước giành nhạc của M. Sersot, ông ấy chịu đi, té ra đến ngày đó, máy ông Nhạc-sanh (đều là người Annam mà Annam thứ thiệt chớ không phải thứ giả) chẳng có ông nào chịu đi hết.

Bôn-báo chúng tôi rất phục tình có Tâm-Nhiều và có Ba-Ngoan và nảy thấy Nhạc-sanh trong giành nhạc của M. Sersot, có lòng doan-thể, có dạ nhiệt-thành, không ham lợi mà quên đến đại-nghĩa đó.

Còn việc họ bỏ thì đó, bữa đầu bỏ thì cho đơn-bà Tàu và Cao-mên thì họ không đồng con dấu. Qua bữa sau bỏ thì cho Annam thì họ đồng con dấu trong lòng bàn-tay từ người. Ấy có phải là họ làm nhệch cho giông ta hay không các ông?

Nhưng mà những kẻ chịu thì đó là bọn bán-tân-tộc, đều là bọn hạ-lưu không có liêm-si, tham lợi mà đi chịu thì như vậy; chớ người biết đâu ai thêm đem đó mà chịu thì hay sao? Ấy thì cũng chẳng đủ nhệch chi cho xã-hội ta, xin các ông chớ lo làm chi cho mệt.

A quán 1 họ thì đó mỗi người có 3 cái và 2 lít gạo mà thôi, kỳ trước bôn-báo nói lạn.

Chuyến tàu bến Hương-cán mới qua hôm thứ hai nhâm 22 Septembre 1919 này, chở lại 7 trăm 41 người chệch; trong số ấy có một vài thiếu Sầm và ít đờa con nit mà thôi, còn kỳ dư đều là chệch t cõ.

Trong thế họ nghe Annam ta quyết chí tranh thương với họ lúc này, nên họ

Báo cũ đồng như chuông reo, vang trời
giấy đất, cho nên mấy nhà giàu, kẻ
thì đương moi đất, người thì dợm mồi
tử cho ta ra; song không hiểu làm sao mà
coi thế họ còn dự dự; tuy vậy chớ ta
cũng đã cảm ơn các nhà soạn báo. Nay
ta thấy Táo-hạ là người có chí nhiệt-thành
và ta cũng nghe ông Nguyễn-chánh-Sắt
là Chủ-bút Nông-Cỏ Min-Đam, thường
vờ ao có ba cái vắn-đề rất quan trọng
là một đức cần nhưt cho dân-tộc Việt-
Nam, nên ta phải đến đây mách báo cho
Táo-hạ hay và xin trao lời giúp với các
nhà soạn-báo rằng ta rất dỗi ơn, và xin
các đồng ý rằng mà cử-động cho thường;
làm làm sao cho các bậc phú-gia họ moi
đất phứt cho ta lên, moi tà đất phứt cho
ta ra, cho ta thông thú mà hưởng được
chết vẫn minh thú vị buổi này; thì ta
thử hết sức mà giúp cho dân-tộc Việt-Nam
sớm được tỉnh táo báo-hồn, ta lại dám
hứa chất rằng không tới hai năm thì ba
cái vắn-đề: Thứ nhất là Nhà máy hàng gạc;
Thứ hai là Hàng bạc; Thứ ba là Hàng tàu,
của ông Nguyễn-chánh-Sắt thường ước
ao đó, ta sẽ giúp cho thành lập cả.»
Nghe nói đến đó tôi mừng quá đôi mừng,
vọng về tay mà hồ lớn lên rằng: «Nên
Ngài linh cảm như vậy thì tôi.....
Mắt tôi mừng quá về tay mạnh dạn
nhắm cạnh ghế đầu quai, nên giật mình
thấy giấy, xem trước nhắm sau chẳng
thấy một ai, chỉ có một tôi với ba tờ nhật-
báo; chúng ấy tôi mới biết là chiêm bao,
thiết rõ ràng là *Tai-thần ứng mộng* .»
Nên tôi phải thuật hết ra đây mà tỏ cho
các nhà soạn báo được hay những lời
thần-nhơn mách báo, vậy xin các ngài
hãy phần chi mà cử-động cho thường, và
xin các đồng ý rằng mà cử-động cho thường
vấn ra hồn nhưu lập lập hàng gạc, Hàng
bạc, Hàng tàu mà thần hồi quyền-lợi.

Anh em hãy nghĩ lấy đó mà coi, bấy
lâu nay khách-trừ họ cũng thường kh
nhực ta biết là ngàn nào, mà ta cũng cứ
nhần nhực chạ lý; có chi mà nay vì có
một chén cà-phe mà hồn phương nào
động. Như thế chẳng phải là thiên-y sao?
Nưng vậy, có trời mà cũng có ta. Thế
thì ta cũng phải nông nã xung xãng mà
bước tới đi bờ đồng-báo!

BÍ-NHỆM

Tặng chư quý-bào

Cổ đồng Đồng-báo tranh thương tâm bệ

Tôi thấy cuộc-tuyệt giao với khách-
trừ lúc này, thì cả 20 tỉnh Nam-kỳ ta
từ Chợ chi Quê đầu đó đều hăm hăm
tấn bộ. Ấy là bởi công đức của các
ngài Chủ-bút, đóng tiền chuông ngân
mà kêu tỉnh Quốc-hồn, tôi chẳng biết lấy
chi cho thỏa, nên phải dùng ít lời tỏ
kích này mà cảm tạ mấy ngài cho phi
lĩnh ái mộ.

TỬ-ĐẠI CA

Mừng thay, Việt dân nay mở mặt rồi,
Đất lo quyền-lợi thâu hồi,
Biết thương nơi biết oán-thê nhau,
Hè ta kẻ khờ người giàu,
Của ít nhiều chung cùng bán buôn.
Đặng mà tranh thương,
Vội Chi-na lúc này.
Ngủ mà coi.
Cổ Báo-chương này trang thức-giả,
Vạch neo chỉ đường.
Mong điều đặc quẻ-hương.....
Liê ta rồi lại cho bương,
Tranh cạnh cũng thời-thê,
Ban đồng-bào ta tương tế,
Cho khỏi vòng Chi-na yếm chê.
Phần tâm ta rửa sạch trong lúc này.
Trên báo họ có thấy,
Dưới công các Báo mây ngất.
Nhọc chẳng nài ra tài giúp ta;
Khi dâng Báo, lúc kêu ca,
Chỉ chờ ta biết phương tấn bộ,
Cuen lấu với đời,
Cung-khách-trừ thương-gia.....
Đề Chi cho chúng nó đề ta,
Đồng-bào mình chung lập hàng,
Trừ các hàng đó thê-sãng,
Mình với mình chung buôn bán;
Đặng coi khách-trừ họ khinh ta nổi gi.
Nay đương lúc gặp thì.
Trong hai mươi tỉnh Nam-kỳ,
Bầu đó đều một lòng lo toan.
Rập nhau tiếng kêu vang,
Bả mở mang cho đồng-bang ta tấn bộ,
Chuyên cuộc thương-trương,
Ai nấy cũng hân hoan.....
Vậy ta phải kỳ-cang,

Cơ-sở làm cho an,
Mới là, vai long;
Chư học-vật giao thông,
Các vị Đại-cai;
Ngần lại trong xứ mình.
Đề chi họ đề khinh,
Việt-địa danh thính,
Thương cuộc đều kinh đình,
Lập thành, cho rồi,
Chuyên một việc bán buôn,
Vạn-quốc giao thương,
Sẽ dựng nên phủ cường.....
Á lâu, bấy lâu ao ước hằng ngày,
Mà nay dặng gặp hội này,
Phi biệt bao lòng hoang lạc,
Cảm đất trời cùng là tiên.
Cõi Việt-Nam những trang tuấn-khiết,
Cung Phủ họ lực điển.
Ra và giúp quẻ-hương.....
Phụng lo cho nên cuộc Đại-thương;
Chung tình gặp hiệp hân,
Ái tởng khi đi có thiên tưng;
Khien dân-tộc hết lòng tương thân.

An-trường
Nguyễn-Viễn-Chiêu.
Kính tạ

Một sở vườn muông bán

Có một sở vườn Cao-se (Héveas)
3000 cây trồng được 4 năm, và một
lip vườn sãng rồi 4000 cây được 3
năm. Hiện thấy đều trơ trong một miêng
đất 15 mẫu. Một cái nhà là. Một
cái xe-bỏ và một đôi bò cày giỏi lắm.
Năm tại đường quân-bạt Saigon đi
Béchoh, tại làng Tân-ninh (Dfan tại
đó có một suối nước rất tốt.
Nếu mua vườn này mà muốn trả tiền
cách nào cũng tiện.
Xin cứ đi coi bên-quản mà thương
nghe.

VILLE EAU-DE-VIE DEJEAN
là một thứ rượu rất có danh
tiếng hơn bốn chục năm nay.

Bón đều phải

Làng tôi ở kể con với chợ Tr... cho
mọi người làm thêm trong chợ này
hay đũa mà cưới vợ. Số đũa-bà
Cúc vị Đại-cai;
Ngần lại trong xứ mình.
Đề chi họ đề khinh,
Việt-địa danh thính,
Thương cuộc đều kinh đình,
Lập thành, cho rồi,
Chuyên một việc bán buôn,
Vạn-quốc giao thương,
Sẽ dựng nên phủ cường.....
Á lâu, bấy lâu ao ước hằng ngày,
Mà nay dặng gặp hội này,
Phi biệt bao lòng hoang lạc,
Cảm đất trời cùng là tiên.
Cõi Việt-Nam những trang tuấn-khiết,
Cung Phủ họ lực điển.
Ra và giúp quẻ-hương.....
Phụng lo cho nên cuộc Đại-thương;
Chung tình gặp hiệp hân,
Ái tởng khi đi có thiên tưng;
Khien dân-tộc hết lòng tương thân.

Còn đũa khác, anh Chích-lục-Bộ
Pa... làm cũng chương.

Chợ K... Rước ãnh tới đám cưới
mà làm hôn-thủ, hứa công đức 5000.
Mà anh bộ không thèm lấy bạc mà cũng
không đi, lại sai trảm đến nhà thờ Đ...
Mà truền rằng: chiếu 18 đó Chánh-lục-
Bộ sẽ đến tại nhà Công-sở rửa làng mà
chứ, vậy đám cưới đã đáng rồi thì chệc
K... với thị-L... cũng cứ-tồn với hôn
người chớ phải đến nhà Công-sở cho
ảnh làm hôn-thủ và ký tên về số. Thọ-
Đ... và... nhệc vào ni anh thỉnh anh
bộ đã hết sức mà không được, từng
đại phải kéo nhau đến nhà Công, dâng
gái phải mượn hai người lỏi xóm đi theo
làm chứng cho bên mình. Khi ấy anh
Pa... Hồi chàng rẽ rằng: «Nhub chú
thử nay chưa có vợ thì tôi làm hôn-thủ
hôn-thủ cho; còn như chú có vợ bên
Tàu rồi bây giờ cưới Annam mà làm tiê-
thiếp thì tôi làm hôn-thủ hực thì theo
phép.» Thị-L... Nghe hồi vậy vùng hó
lên. Làm hôn-thủ hực thì tôi không
chịu làm bé đâu.» Chệc K... Thấy vậy
hên nói: «Hóa không có vợ bên Tàu
mà... Mà anh bộ Ph... Lanh quá, lên
biểu chệc K... phải làm một lá khai
rằng mình không có vợ bên Tàu, xin đem
thị-L... Vô hôn-thủ hực nhưt, nhực
gian khi thì sẽ trong tôi; anh bộ lại
buộc chú làm tôi chứng, đáng trai phải
đưng vợ của tôi. Bọn này thế này rồi
kéo nhau về nhà, tôi ra hôn-thủ không
có làm. Chệc K... Bị theo vợ về nhà thì
đ... hưng mà, nhập phòng không
được, thì L... Nổi Chánh-lục-Bộ hứa
làm hôn-thủ thì rằng chưa cho đồng
phòng!»

Bên 21 tháng bảy chệc K... Tức lý,
nên đến làng mà kêu, xin: Một là
Chánh-lục-Bộ phải làm hôn-thủ hực nhưt
cho tôi, hai là thợ-mộ Đ... Phải trả
nữ-trang và thôi thường số phi đám
cưới cho nó. Lãng xứ không xong, sáng
bữa sau mới kinh tương nói với tôi quận
B... Mà đại linh. Quan Chủ-quân xem
phức bầm và đơn khai rồi phê phán như
vậy:
«Chánh-lục-Bộ Pa... Làm việc biết
giữ bản phận, như vậy CỬNG-PHẢI;

Thị-L... không cho chệc K... nhập
phòng CỬNG-PHẢI;

Chệc K... Đòi đồ nữ-trang và số phi
đám cưới lại CỬNG-PHẢI;
«Thôi, ba người trở về mà tính toán
cũng chưa cho được thuận báo, thì càng
phải hòa hòa nữa.»

Ngọc-ni-Phước.
Lược thuật

Báo chúng tôi cũng xin vô là mà
thêm một câu nữa rằng: Quan Chủ-
quân tâm cha mẹ dân mà phê phán
công bình như vậy CỬNG-TRUỒN CỨ
VỢ ANNAM KÉO QUỶ HỒ !!

N. C.

Hì tin

Bên-quản lấy làm tán hánh mà cho
khán-quan hay rằng M. Nguyễn-thành-
Giáo, là con của ông Nguyễn-thành-Gia,
cựu Bang-biện, Ngbiệp-chủ tại Sadee,
sang du học Đại-Pháp, nay đã thành danh,
thì đầu Việt-Khoa cũ-nhân, mới về
đến Saigon chuyển tên Paul Lecat, hôm 19
Septembre 1919 này.

Ấy cũng là giúp thêm được tiền tuổi cho
dân-vật Nam-kỳ ta đó.

Vậy Bên-báo chúng tôi cũng kính mừng
cho hai ông bà Nguyễn-thành-Gia, bởi
có giá trị hữu phương, cho nên ngày
nay nhà mới được trở phước lành, rất
về veng cho phận làm cha mẹ đó.

N. C. M. Đ.

HÃY HỜI THỜ ĐỒNG HỒ

“OMEGA”

Mà mua ấy là thờ thì hơn hết

có làm nó niếu.

Bằng vàng, bằng bạc và bằng các loại kim

L. CAFFORT

Ở tại đường CATINAT SAIGON có bán mà thôi.

Lễ khai-trương

Hôm đêm thứ sáu tuần rồi nhằm 19 Septiembre, tiệm cơm Annam của ông Bồ-văn-Bình và Lê-Sum ở tại đường Amiral Courbet Chợ-mới Saigon, có làm một tiệc rượu gọi là lễ khai-trương.

Những tôn-quan quý-khách cùng thân-bằng quyến-hữu như thầy cuộc buôn bán của người Annam ta càng ngày càng phát đạt thì mừng, nên vui lòng đến dự tiệc ấy rất đông.

Bên-báo xin kể sơ ít vị cho chư tôn trưởng tức :

Quan Kim-độc hành-nhân-ti Diệp-văn-Cương, quan Bắc-vật Canh-nông Bùi-quang-Chiêu, quan Quân-hạt hội-dồng Trương-văn-Ngân, quan Đốc-phủ Long, quan huyện Nguyễn-văn-Cửu chủ nhà in Union.

Còn mấy vị Đại-thương-gia thì có ông Trần-quang-Nghiêm, ông Huỳnh-văn-Nhung, ông Nguyễn-Đức, ông Huỳnh-tri-Phú, ông Nguyễn-thế-Ngọc, ông Nguyễn-hữu-Sanh, ông Nguyễn-ngọc-Chức, v. v. Nhưng còn nhiều vị khác không nhớ tên cho hết được xin miêng chấp.

Bên Báo-giới thì có ông Nguyễn-phú-Khai, *Tribune Indigène*; ông Hồ-biểu-Chánh, *Quốc-dân Điện-Đàn*; ông Nguyễn-tử-Thức, *Nam-trung Nhật-báo*; ông Lê-thoàng-Mưu, *Lục-tỉnh Tân-văn*; ông Trần-văn-Chiến, *Nhật-báo-Tinh*; ông Hồ-văn-Lang, *Thời-Báo* và ông Nguyễn-chánh-Sát, *Nông-Cỏ Mìn-Đàm*. (Cả thấy là Annam thì thiệt).

Trước khi dùng rượu Champagne, thì ông Diệp-văn-Cương liền đứng giãi dưng lời vâng ngọc mà chúc mừng cho ông chủ tiệm và tỏ ý mừng cho cuộc đoàn-thể của Annam ta ngày nay rất khấn khích.

Ngồi nằm nay tuổi tác đã già mà giọng nói rành rành như tiếng chuông đồng, thiệt là ngữ ngôn lưu lợi, như nước chảy giàu dài; cả tiệc đều về tay khấn giãi.

Ông Lê-Sum cũng ra đứng đũa tiệc mà xướng tụng một bài như sau này mà tỏ ý tạ ơn các ngài có lòng có cặp:

Chư-tôn đại nhơn,
Chúng tôi rất cảm tình chư-tôn đại nhơn thương quan cùng liệc-vị thân bằng có lòng có cặp bạn đồng-bang, đời gọi đến dự tiệc rượu cùng chúng tôi ngày nay.

Vậy trước chư-tôn đại nhơn đây, chúng tôi xin bày tỏ sở hân của chúng tôi cho chư-tôn trưởng tức.

Chúng tôi hãy lập cuộc thương-mại này: Vì bởi bấy lâu chúng tôi thấy đất Châu-thành Saigon và Cholôn là một nơi địa-địa phì-lên ba mà chẳng có một gian tiểu lâu người Annam ta cho trang nghiêm phong thế, cho rõ ràng người bốn-quốc.

Gồm nhà hàng này là của người Âu-châu, đầu kia là cao-lầu của người Trung-hoa dân-quốc, bốn phía đều là cuộc kinh dinh của khách-ngoại-dương, chứ chẳng hề có cái tiểu lâu nào mà gọi là của người Annam ta xứng đáng; thế thì cũng hổ cho quê-hương ta lắm đó!! Ấy là một điều giục giá cho chúng tôi phải nong trang mà làm.

Lại đáng buồn này là buổi thương trường chật-tiền, ngày giờ của bạn đồng-bang ta đã đến rồi, nên chúng tôi cũng ráng hết sức bình sanh mà chen vào nẻo lợi. Trước là cạnh tranh cùng khách-trú,

sau nữa làm gương cho đoàn bầy tân của quê-hương ta muốn một trong nẻo lợi-quyền.

Vậy chúng tôi cầu xin chư-tôn trưởng quan liệc-vị thân bằng, sáng lòng tương ái tương thân, xem cách thì thế của chúng tôi, có đều chỉ chưa đàng thời-nghỉ, phiên chư đại nhơn cháng-giáo, tôi rất dột ơn.

Sau này chú g tôi tham ta lòng hạ cổ của chư đại nhơn, chẳng hề một chút đến chia vui với chúng tôi trong tiệc này, thật không cùng ơn huệ.

Kể đó ông Nguyễn-chánh-Sát cũng đứng giãi mà nói những lời như sau này :

Các ông

Trước khi cất chén rượu ấy và trước khi mở lời cung hạ cho ông chủ tiệm, tôi xin tỏ lòng mừng rỡ của tôi, vì được thấy Thương-lộ của dân-tộc Việt-Nam ta ngày nay đã có mới khai-phát.

Tôi tưởng khi các ông cũng mừng như tôi vậy, mừng nhiều, mừng lung lên chứ! Ai mà không mừng? Nghĩ đó mà coi từ Saigon dài vô Cholôn, mấy nơi đô-hội mấy chỗ thị-thiền, lâu dài phố xá, tòa đợc đầy ngang, buôn bán rần rần,

THUỐC ĐIỀU

HIỆU

CÀ-LÔP

(TRÁI ĐẤT)

Mùi nó thơm
tho dịu dàng
chẳng có thù
nào bì kíp.

Có một mình hãng DENIS FRÈRES
có trữ mà thôi

đều là khách-trú cả. Còn Annam ta trừ ra mà đây ông thấy là người giúp việc nơi các sở các tỉ thì còn được ở phố lớn như phố Châu-thành mà hưởng chút mùi phiến-ba thăng cảnh mà thôi; còn kỳ dư những bậc thường dân thì ở lúm khùm phía sau đồng cũng mấy nơi báo hổ vung áo, cách cư xít xem ra rất nên đề-tiền.

Mà hãy chừ chúng ta lại ít biết thương nhau, dường như cá biển bơi ròi, không keo không nheo, đầu cho ai có sức có tài, có giỏi gom cào lằm đi nữa cũng không nổi mà lằm cho dính dấp nhau được. Vì vậy mà sức yếu thế có, không có thế nào mà nhen nhúm cái cơ-sở cho vững bền được. Khách-trú có cũng như lấy đó mà kinh khi ta đảo đi.

Những việc của khách-trú nó khỉ, nó thế nào thì tôi đã có nói rõ hết rồi trong lời diễn-thuyết của tôi nơi địa hội An-nam Thương-cước Công-ti trong buổi nhóm đại-hội nhằm ngày 30 Août mới rồi đây, tưởng khi các ông cũng đã tưởng tác.

Thường hề giàu thì hiệp khó, mà giờ thì chế độ, ấy là lẽ thường. Mà xét trong thương-lộ thì khách-trú mười phần mạnh mẽ trọn mười, còn Annam ta thì mười phần yếu hơn mười một.

Thiệt buồn biết dường nào, tức biết dường nào!
Mà tại sao vậy? Là tại họ hiệp mà ta phân, họ chung mà ta riêng, hiệp chung thì mạnh, phân riêng thì yếu, ấy là lẽ tự nhiên, tôi chẳng cần nói xa mà các ông cũng chẳng rõ.

Thấy cảnh-tương như vậy chẳng những là tôi đây, những trang trí-thực ai ai cũng xót dạ đau lòng; tưởng đâu mãi ngàn năm cái triều-độ của quốc-dân ta cũng còn đề-tiền.

Có đề đầu mà ngày nay tình hình Việt-Nam dân-khí bỗng phùng lên, ừng ừng như lửa giãy, kêu reo nhau, diu đặc nhau không đầy một tháng nay mà khắp cả miền châu ai nấy cũng một lòng quyết tuyệt giao với khách-trú, nào là tiệm to, nào là quán nhỏ, nối liền một lực, dường như ngọn nước chảy-triều; như thế thì cái quyền-lợi bên đám thương-trường

tổ vãng đây ít cũng về tay ta, chẳng còn nghỉ ngơi chi nữa.

Rất vui thay! rất mừng thay! cho tôi tin đả chí thành, lằm lòng đoàn-thể của dân Việt-Nam ta ngày nay rất khấn khích, rất vững bền; như thế thì cái vận-hội này hẳn thật Táo-hóa đã xảy vào, làm cho dân-tộc ta lằm táo quốc-hương, cũng có điều đặc nhau lên đến tấn hóa đả.

Hiện nay tại Saigon và Cholôn ta đây, Annam đã lập được nhiều quán cà-phê mở cửa chào buôn bán cũng đặc, lò thối, gánh mì, gánh củ-tiểu, gánh Lạc-xá, Cà-rem, mỗi mỗi nghe nào Annam ta lại lằm không được.

Như hiện thời đây, tôi xin các ông hãy ngược mặt lên mà coi tầm trường theo dạng treo trước mặt chúng ta đây; ấy là đó lằm tại tiệm của ông Huỳnh-tri-Phú ở Cholôn, là người Annam ta đó, vậy thì người Annam ta không phải là bất tài; về lại ở đời cũng chẳng có điều gì mà gọi là khó, duy có lằm cũng chẳng lằm mà thôi chứ. (Nói đến đây cả tiệc đều ngó lên lằm trường mà coi, lằm lằm mừng rỡ vô cùng, liềm vỗ tay khấn rồ).

Thiệt ta chỉ còn thiếu một ít tiệm cơm của Annam để cho người Annam tới lui ăn uống.

Nay M. Bình với M. Sum mới khởi đoàn buôn, mở ra lò lập được một tiệm này gọi là tiệm cơm Annam, rồi lần lần đây có thể cũng còn nhiều tiệm nữa. Tuy chưa đủ cái mà dám gọi là cạnh-tranh; nhưng mà về ta bước được bước nào thì ta cũng nên mừng lằm cho nhau bước này.

Vậy tôi xin các ông hãy hiệp ý cùng tôi mà chúc cho tiệm của M. Bình và M. Sum đây!

Hoàng khai tuần nghiệp, đại trường hồng đồ; và chúc cho Nam-ký: Đại tấn văn minh, Thương-trường thịnh phát. (Vỗ tay rất lâu).

Mãng tiệc hồi 10 giờ.

Qua đêm thứ 7 nhằm 20 Septiembre, tại đường Duperré số nhà 65; ông Hồ-công-Long cũng khai trương một tiệm

cơm Tây (Café-Restaurant) mới, ông cũng vậy, các nhà soạn báo và các đảng trường-gia cũng đến dự tiệc rất đông, trong ngoài chật nức.

Nhưng tiếc vì Bên-báo Chỉ-bút với ông Nguyễn-phú-Khai không gặp gỡ, cũng lo lằm trà nghỉ những công việc của hội Annam Thương-cước công-ti; nên phải xin kiểu trước mà về, không được ngồi lâu mà chung vui với các tôn-quan cùng quý-khách, xin các ngài thứ thối.

Bên-báo chúng tôi lại ước ao lằm sao cho các tiệm cơm Tây và các tiệm cơm Annam, cũng các quán cà-phê của người Annam ta mới lập trong lúc này; phải lằm sao cho liềm về với nhau, phải hiệp với nhau cho thương, ít nữa cũng như nước chảy một mạch như một kỳ mà bàn tính với nhau, phải lằm sao mà lập ra cho có qui-chế chương-trình, rồi mới đi tiệm đều cơ nơi theo qui-cứ mà bán buôn, đứng ai tranh cạnh với ai, đứng ai ganh ghét chi ai; bề thấy lợi thì chỉ cho nhau mà lằm, bề thấy hại thì chỉ cho nhau mà tránh; trong an ngoài thuận, rồi sau ta mới dám nói cạnh tranh cùng khách-trú; mà như là những em út bởi hạn trong nhà, hãy rằng họ không nó, chớ cho về lỗ với người, đầu buôn bán có đặc thế nào cũng phải giữ trước sau như một, đứng có thấy đặc mà bằng nhiều tăng giá thình lình, hoặc bớt sửa bớt đường, bán trối lại lằm cho nhỏ hơn mà bán cho nhiều lợi. Những các điều ấy là điều làm cho dễ thất nhơn tâm; ấy là một điều tối kỵ cho thương-gia lằm đó. Xin các ông phòng lằm.

Rất hết Bên-báo chúng tôi cũng kính mừng cho hai tiệm mới nói trên đây và chúc cho hai tiệm, buôn bán bền vững lâu dài, càng ngày càng phát đạt.

N. C. M. Đ.

Thợ làm bánh mì

Cần dùng một người thợ làm bánh mì thiên nhê.
Xin đi nơi Báo-quan Nông-Cỏ-Mìn-Đàm mà thương nghị.

Một điều đáng nhớ

Bản-tranh, le 10 Septembre 1949.
Thư gửi cho ông Tổng-ly Báo Tribune Indigène Saigon;

Kính Ngại,
Chúng tôi có nghe rằng khách-trú nhà máy hầm muối Nhơn-Công Annam, nên chúng tôi phải chung đầu với nhau mà kính gửi theo đây cho ông 5 đồng rưỡi bạc, xin ông làm ơn phân phát cho những người thất số ấy.

Xin ông nhận lấy tình này.
Chư giáo-viên Annam tại Bn-tranh đồng ký.

Hà-nội, le 19 Septembre 1949.

Thư gửi cho ông Tổng-ly Báo Tribune Indigène Saigon;

Kính Ngại,

Tôi rất vui lòng mà gửi theo đây cho ngài 3 cái mandats số bạc là 94 đồng, ấy là của các học-sanh Nam-kỳ và hai học-sanh Trung-kỳ, đang ở học tại đây, vì lòng đoàn-thể vì da nhiệt-thành, chúng tôi nhau gửi vào để tiếp cấp những người bị hại về cuộc tuyệt giao với khách-trú. Chúng tôi ở đây cũng đồng thuận ý các ngài, bên lòng quyết chí ra làm cho thoát cái ách Cui-na, kẻo để chúng nó làm trung-gian mà thù tóm mọi lợi của xứ ta hàng hà sa số.

Một người Học-sanh tại trường Đông-Dương Đại-học-hiệu. Hà-nội.

Ai tin

Mới nghe tin bà Hà-minh-Lộc, là chánh Thường-Biên số Thương-chánh, qui danh bà là Lê-thị-Vinh, mới 4. trên hôm 14 Septembre 1949 này, bị ông đàng đờng 33 tuổi.

Bà an táng bà hôm 20 Septembre lúc 5 giờ chiều.

Nông-Cổ Min-Đam kính lời ai điếu và xin phân ưu cùng ông Hà-minh-Lộc và qui-quyển của ngài.

Annam muốn làm

Bang-trưởng

Bản-báo chúng rọi cho Thuận-lê (Tân an) gần ranh tỉnh Gò Công, cách nhau có một cái sông; chộc bị Annam tuyệt giao không thêm buôn bán; phần thì chủ phố tăng tiền phố nên không được, tình đời qua chợ Dinh, làng Đông-sơn mà tá ngụ đặng có chợ ngày mà hui Thùng-xân.

Tại đó có ông H. K. là cai làng mà cũng là tay cự-phủ, thiệt là người nhơn đức, thường khách-trú vô cùng; vì là người giàu có, thuở này khách-trú chưa dám vô lễ với ngài, chỉ có khi thì bán hủi đặng-báo của ngài nên ngài không hay không biết. Bởi đó cho nên ngài mới vô ngại ra rước khách-trú về mà cho ở phố cũn ngài. Thiệt ngài là một đấng nhiệt-thành, và nhiệt-thành với khách-trú đó.

Cũng có một hai ông thức-già đến nói với ngài rằng: « Nay Annam ta đã quyết tuyệt giao cùng khách-trú, sao ngài lại rước khách-trú về mà cho ở phố của ngài? » Ông Phó-hộ K. lại trả lời một cách thông dưng rằng: « Hừ! Tuyệt giao giống gì? Máy nhà nạt-trình khéo-làm chuyện bày. »

Vậy nếu ông Phó-hộ K. mà có độ lượng khoan hồng với khách-trú như thế, thì xin ngài hãy cất thêm năm ba ngàn căn phố sẵn đó cho nhiều, lần lần những khách-trú ở rải rải trong lục châu buôn bán không được mà trở về thì xin ngài hãy rước hết mà nuôi, đặng làm ơn cho trót. Bọn khách ấy chắc biết ơn ngài, chỉ chờ khi họ cũn ngài lên làm Bang-trưởng.

BI-NHƯM.

GIẤY HIỆU LE NIL LA GIẤY TINH ANH THƯỢNG HẠNG

Hai quyền sách mới

Bản-báo có tiếp được hai quyển sách; một quyển gọi là: Núi ở rừn của ông Bùi-Từ ở Bắc-kỳ gửi cho; còn một cuốn gọi là TAM-THIÊN-TỰ của ông Trần-quang-Tĩnh ở Saigon gửi cho.

Bản-báo thêm cảm thanh tình của hai Ngài chiếu đó.

Như quyển Ngồi-bút-Tĩnh này xem ra cho kì thì từ điều chứng chàng, văn-chương tao nhã; các ngài cũng nên sắm một quyển để sẵn trong nhà, phòng khi gặp lúc rảnh rang, đem ra ngâm vịnh mà chơi, cũng đượng được một chút ít văn-chương thú vị.

Còn như quyển Tam-thiên-tự là một quyển sách để dạy trẻ con, trong ấy có 4 từ tiếng nói là: TÂN, ANNAM, LANGSA và ANG-lô; như: Trời, Đất, Heaven; Trời, Earth, v.v... Vậy anh em cũng nên sắm một quyển mà để trong nhà cho con cháu tập lần, trường cũng đỡ bớt cho ta được một phần giáo-buần.

Ngĩa dứt tình phải dứt

Mới đây tôi rờn xuống Mytho mà thăm bạn hữu. Tôi thấy một chuyện rất buồn cười, nên xin thuật rõ ra đây cho lục-châu nhàn lãm.

Số là có một tên khách-trú buôn bán hàng xén ở tại đầu chợ Mytho. Có một người vợ Annam tuổi còn thiếu ngại quá-quán ở Chợ-gạo.

Lại sáng lúc này Annam ta đượng vận động cuộc tranh thương. Người vợ chủ khách ấy thấy sao Annam cũn buôn bán với Annam, còn quán của chi ta thì không ai thêm buôn bán hết. Cui họ buồn, bên gối thắm rằng: « Minh là con gái Annam, mà cha mẹ mình sanh trường cũng tại đất Nam, nếu mình đi làm lợi cho khách-trú thì rất trái đạo-ly. » Nghĩ như vậy rồi liền cuốn gói bỗng cón ra đi. Người chồng khách hay đượng

Thương-vu luật-lê

(Tiếp theo)

Cách lập hội Tâm-thể cổ-phần. - Tâm thể cổ-phần hội cũng có ra-viên như Tập-danh hội vậy. Xã-viên ấy thì lấy tên mấy người xưng danh ra mà lập hội. Pháp lập hội phải làm tờ tư hiệp-dồng hay là tờ công-đồng, như làm tờ tư, thì không cần phải lập cho mỗi người hội-viên mỗi bản như trong hội Tập-danh, miêng làm hai bản thì đủ rồi.

Chiếu theo luật ngày 1er Août 1893, muốn lập thành hội ấy thì:

1o Từ-bản phải chia ra cổ-phần bằng nhau, mỗi cổ-phần (nghĩa là mỗi phần hùn) ít nữa cho đượg 25 quang, nếu kén số bạc hùn chẳng quá 200.000 quang.

2o Số phần hùn mình kén, phải có người lấy cho hết.

3o Như phần hùn định từ 25 quang tới 99 quang, thì người hùn phải đống đủ 25 quang, còn phần hùn định từ 100 quang sắp lên, thì phải đống một phần tư.

4o Người làm Quản-ly phải làm khai việc hùn hiệp đó, khai số tiền hùn thâu đượg bao nhiêu, rồi chia nó ra làm chứng cho, trong đó chứng đó phải làm theo số tiền của người hùn, số tiền hùn và một bản tư- hiệp-dồng.

5o Như có kẻ không hùn tiền, đem đất ruộng, hoặc vật chi mà trị giá, rồi xin hùn vào hội, thì các vật ấy phải có đại hội nhóm một lần đầu mà xét, rồi cách một ít lần nhóm một lần nữa mới mà nhất định.

6o Phải có đại hội nhóm cứ đặt cho rồi một hội Ủy-viên để kiểm sát trước khi hội khởi công.

Còn về việc cai-quản hội ấy thì thuộc về người Quản-ly, về hội kiểm-sát và về đại-hội mấy người hùn.

Người Quản-ly hội ấy, thì tự nhiên là người đã xưng danh lập hội, thì mặt cho các hội-viên mà ký tên các tờ giấy và giao ước với ngoại-nhơn. Như hội lễ vốn, nếu lấy các phần hùn đặng chẳng đủ thì sự-sân người ấy phải bị biến-mãi mà thường vô, bởi vậy, Quản-ly hội ấy có quyền rộng lắm; nếu trong tư- hiệp-dồng

không dự việc trách cứ như là cách phân số người ấy, thì dân cho người đó phân số người đó cũng chẳng đượg.

(Sau sẽ tiếp theo)

Neuvix-vin-CR

TIỆM CƠM ANNAM

QU-VÂN-BÌNH, Propriétaire

Quảng cáo

Kính tôi cùng chư-tôn qui khách liệt vị thân-bằng: bấy lâu tôi hằng để ý hơn một điều là như đất Châu-hành Saigon Chợ-lớn là nơi đại-dịa thiên-ba mà cũng hề có một tiệm cơm Annam chừng đon thứ-tự trang nghiêm đặng để cho hàng phú qui phong-lưu xuống đàng cơm Annam cho có chỗ cao-trọng tình khိết mà dùng.

Vì vậy nên anh-em tôi là M. ĐỒ-VÂN-BÌNH ra sức chừng đon ba căn lầu ba tầng, một căn phòng bếp, hai căn làm phòng ngủ, đã rộng-rãi sạch-sẻ lại có lớp-làng-phong thổ, trên dưới đều đống đèn khí quạt máy, sáng láng mát mẻ cho vừa ý chư tôn; và những đồ đống trong nhà hàng đều những đồ tinh hảo, lại rước nhiều người điều vị đỡ ăn Annam và đồ vật rất khéo, đượng làm đầu bếp.

Còn buổi sớm mai từ 5 giờ tới 8 giờ có bán cafe sữa và đủ thứ trà thượng phẩm; cũng các thứ bánh điểm tâm.

Xin Lục-châu chư-tôn sẵn lòng giúp lện đống-bang; muốn dùng cơm Tây cơm Annam hoặc ở phòng, hoặc muốn dùng vật chi, càng là muốn đặc-tiệt ăn chúng tôi, chúng tôi sẽ sẵn lòng làm theo ý chư-tôn. Định ngày khai trương là ngày 20 Septembre này. Vậy xin xin chư-tôn quang cố rất cảm hậu tình.

Môn-bà: N° 31-33-35. RUE AMIRAL-COURBET, SAIGON. GẦN CHỢ MẶT NGANG KHUÊ-LU NAM-ĐÔNG-HƯƠNG.

ĐỒ-VÂN-BÌNH, PROPRIÉTAIRE Đại-ly: LÊ-SUM Ancien Rédacteur du CÔNG-LIÊN-BÁO.

Cáo bạch

Kính lời cùng chư quán từ đặng hay. tôi có lập một tiệm cửa, được 5 năm nay đặt hiệu là Nam-hóa-Phát tại làng An-thái-dông, Tổng Phong-phủ, (Mytho) Tiệm của tôi cửa như những cây xin kẻ ra sau đây : Cây dầu, sao, gò, huỳnh, bởi lời nói, và có trác, chm lai, và trong tiệm có kêu thợ rất khéo mà đóng tủ ghế thờ, cẩu ốc, và tủ ghế tron bên, bàn ăn, ghế Thonet, ghế fauteuille, đóng tam bàn moi tay, theo kiểu kiếm thời chắt chắt, khéo léo, lại có trữ hàng tơ lụa, đồ bện tày, và đồ cẩu HÀ-nội, và đồ nôm mơn thường dùng, như là tán đá, đầu chài, là mảnh, thang đước, chèo, dăm, đầu cò, vì tiện tới ở cách xa thành thị, nên tôi dùng người thợ cửa, và kẻ làm công đều là người Annam tiên công nghiệp và cỡ phỉ it, nên tôi có thể mà bán giá rẻ hơn tiệm khác. Nay cúi xin chư ông chur bà mớ lòng có cệp, giúp bạn đồng ban cho nên việc, thì tôi vui lòng tiếp đãi và cảm ối ơn người đồng ban, còn

mày ông muốn đặt mướn chi hoặc mua cái chi xin giới thọ thường nghĩ thì tôi sẵn lòng hời âm lập tức và khi tới chịu làm mướn chi cho chur ông thì tôi sẵn sàng làm cho vừa lòng đẹp ý các ngài.

NAM-HOÀ-PHÁT KINH CỬ.

Xin ghé mắt !

Kính cưng qui bạn đồng-bang tri hiểu: Chúng tôi có cáo-bạch rằng đến ngày 23 Septembre 1919, chúng tôi sẽ dùng xe hơi đưa hành-khách từ Saigon đi Thủ-dầu-một và trở lại mỗi ngày hai chuyến, nhưng vì xe sửa chữa rồi. (Mấy mớ không chừng) ra lẽ chúng tôi thất lễ cùng chur-tôn, nên chúng tôi xin chur-tôn m ền-nghĩ.

Chúng tôi hứa chữa răng đến ngày 1er Octobre 1919, xe sẽ khi sự chạy chẳng sai. Luôn dịp, chúng tôi kính từ cùng chur-tôn rõ ràng :

« Chúng tôi dùng xe hơi rước đưa hành-khách đây, chẳng qua là muốn cho tiện ở bề qua lại và chỗ chuyên hàng-hóa cho đồng-bang ta, ngộ lâu cuộc trường mãi ở càng ngày càng tàn phá, chớ chấ g có c lòng nào muốn tranh giành môi lợi của Langsa và đồng-bào ta đâu. »

Vậy xin chur-tôn miễn luận.

Ph. JOSEPH DUA H. M. & Cie, Commission en Douane - Canionnage, 80, rue d'Ormay et 56 64, Boul vard Charner Saigon.

Trợ lý trị bệnh cảm hay lảm, tiệm Thiên-Đường có bán.

Cách một tháng bà già em ty trần. Em mắt lo việc tống táng nên cũng không đi đâu được. Mãng ba tháng mười ngày rồi, em buồn và thương nhớ cô hai nữa nên ăn ngủ không đặng. Em mới giao nhà cửa cho chú em, em lấy học tiền đi kìm cò hai tính cưới đem về đặng coi sóc việc trong nhà cho em. Qua My-tho em ở hơn nửa tháng kìm cò không gặp, em mới tới lên Saigon. Lên đây em ở đầu nhà thầy Huỳnh gần một tháng đặng đi k'im. Bữa lễ Chánh-chu g em đi coi điều hình chơ, tinh cớ gặp chơ với cô và bà già ở nhà đây. Em mừng quá đôi muốn chạy lại qui mà xin lại với cô và xin cô về đặng giá nghĩa với em, nhưng mà em nghĩ lại cô là người hay mắc cở, nếu em làm như vậy e có đồng người cô hổ thẹn, đả-không thương mà lại ghét em thêm nữa, bởi vậy em núp t eo xa xa quyết chí cho biết cô ở đường nao mà thôi. Lúc ấy chị và cô hai, hai người không thấy em hết. Khi em thấy có tháng chệp nó vô lễ theo

chọc ghẹo hai người và còn đứng trong mành trong mây thì em nổi giận muốn chạy lại mà đánh nó, song em nghĩ nếu đánh nó thì làm sao mà theo cho biết chổ ở có hai cho đặng. Em nghĩ như vậy nên dần lòng. Chưng em thấy nó vô lễ một lần nữa em dần lòng không đặng mới nhảy lại bủa cho nó một cây ba ton trên đầu nhào lẩn dưới đất. Linh tuần-thành chạy lại bác đặc em đem vô bới. Khi linh đặc đi thì em rung rung nước mắt, chừg phải em sợ ở tù mà kióc, em khóc là vì sợ kìm không gặp cô hai được nữa.

Vô bới có hồi em sợ rồi giải qua tòa. Tòa dạy giam em, song em muốn tùy tiện lẩn em ra khỏi vô khảm 4 phút đồng hồ nào hết. Chưng tòa xử nhờ thấy kiện cáo em khỏi bị án tù song bị phạt một trăm quang tiền và mà thôi. Việc kiện xong rồi em đi kìm nhà cô hai nữa. Bữa nọ em đi tinh cớ gặp bà già bán chuối đậu. Em nhớ mặt bà có đi

với chị và cô hai nên em kìm chuyện hồi thăm, mới hay ba người ở chung một nhà. Cách bữa sau lối bảy giờ tối em lên đi ngan qua đây thệt quai thấy chị và cô hai đương ngồi may. Khi ấy bụng em muốn vô đặng tó hết tâm sự của em cho cô hai nghe mà chị nói nói giữa luôn thể. Song em nghĩ lại vì em cần cho phải máy e cở cũng không nghe. Bởi vậy em tỉnh mướn p ở gần chổ cở ngờ thấy ít ngày cho người nước gần rồi em phân trần hơn thiệt cho cô nghe không muộn gì. Em ở đây hơn một tháng rồi có nhiều bữa em muốn chạy đi qui mà nói hết tâm sự, song em lóm coi ý cở còn ghét em nhiều lắm, nên em không giao qua, cứ đêm nào cũng tun thầm mà ăn năn việc trước hoài.

(Sau sẽ tiếp theo.)

TIỆM MAY CỬA Mme HUỲNH-CÔNG-PHÚ

29, Quai Belgique (Cầu-công-Lãnh) Saigon. — May quần áo Tây và Annam đã kiêu. May mau và chắt, đường kềm mũi chỉ thật khéo — Có bán hàng Tàu nhượn Tại Gò-vap và Cao-lãnh thật tối giá rẻ. Nhứt là: Nhung Hàng-Ren, Lược, Lông và các thứ hàng mông, tiệm tôi may khéo hơn hết, kiểu rất hươ-mỹ (mode très élégante).

Kính mời qui ông qui bà con rảnh quá bước lại tiệm tôi may thử một lần thì rõ.

Nay thính.

Tiệm Tân-huê Vinh-phat của Mme Nguyễn-hư-Tân 134, 135 đường Colonel Boulonnat Saigon. — Ngang gờ xe lửa Mytho.

Có may áo xiêm kiểu kim thời. Bán đủ hàng Tàu, gạo Bli-xo. Đồ gia dụng và tạp hóa đủ thứ.

Nam-dông-Hu'ong khách sạn

Số 26, 28 và 30, đường Amiral Courbet, Saigon. — Phòng vi sạch sẽ, tiếp đãi tử tế. Có bán đủ các thứ hàng Tàu. May xiêm áo Annam theo hiệu kim thời rất khéo mà mau lại chắt

Tiệm may và hốt tóc hiệu Nam-Châu

104, Boulevard Biquard Saigon

Hốt tóc ki-luông lăm, May đồ Annam và đồ Tây, đủ k'éc, lai chắt, mà giá lại rẻ.

Tiệm Tân-Thành 64, Rue d'Espagne Saigon.

Có bán đủ đồ tạp hóa, lĩa bán ly chén. Đồ hộp, đồ gia-vi, dầu thơm, Xà-bông thơm, ruyay Tây đủ thứ — Hàng Tàu, hàng Bắc, hàng Tây. May đồ đủ thứ. Có trữ gạo trắng nhà máy Annam Bạch-giá.

Nhà in J. VIỆT

59, Rue d'Ormay Saigon

In đủ kiểu đủ cách. Đóng sách rất khéo và chắt. Có bán đủ thứ dụng truyền sách : bao thư giấy, mực, vân vân. Bên đủ đồ dùng cho học trò học.

LỜI RAO

Nhà nghề và nhà buôn nào muốn mua si sảng-vật Annam (trà hột, đường mỡ gò, đường phôi, đường củi, khô, tiêu, muối, nước mắm, giấy dĩa, giấy gai, xà-tông, vân vân) người nào có nghề-nghiệp giỏi, nếu muốn bày ra mà lấy lợi thì hãy gửi tin đến hỏi :

Nam-kỳ thương mại kỹ nghệ hội

Saigon đường Catinat ở 153-155, (trên nhà in Union)

thì hời sẽ trả lời. Không tốn tiền học-hồng và sử phí chi hết. Nghĩa-tội này lập ra mà e e chớ quyền-lợi Annam, giúp đỡ người thương mại và nghệ-nghiệp của đồng bang.

Có quan Toàn-quyền đại thần ALBERT SARRAUT làm chánh-đồng-ly danh dự. Có quan Nguyễn-soái Nam-kỳ làm phó-đồng-ly danh dự.

TRẠI THỢ MỘC HIỆU LƯỢC-LONG TỰ Nguyễn-long-Thao

Ở tại chợ Lớn-Hiệu

Trại thợ mộc tôi sáng tạo đã hơn 5 năm ở chợ Lớn phố chợ đường xe hơi Saigon-Thaudau, có đồng-sống đủ hàng ăn đủ mặt gỗ liến từ 100 cho đến 2m20, hồ sgan 0m80 cho đến 1m15, hàng ăn chế kiểu từ linh (long lân, qui, hương), hàng lĩa cửa công 7, 8 trụ cho đến 10 trụ, và hàng ăn mặt đá, hàng trôn một cở có chừg chạm tam lần từ 1m55, cở thứ 5, hàng gờ chạm giấy là tay, hàng ruyay (table de papier), hàng khách (table de salon), hàng viết (bureau) hàng rửa mặt (table de toilette) hàng nguyệt, tủ áo tron, từ áo kien từ thờ cẩu biển liến thanh thủ kien về sơn thủy chừ cở chắt vàng, ghế ngồi mặt tron, mặt trái đào, mặt đầu, và cở đủ thứ đồ liến, những là chừg đèn, đài, hộp, khay, kỷ vàng một, vàng hai, vàng ba, vàng tư, hết thấy đều làm bằng chừ dách mộc, ch' imo xiêm kim thời tron bên, chắt chắt về bán giá r.

Còn phía trước phố chợ có dọn thêm một tiệm gành có bán đủ thứ ruyay và đồ dnh mộc trũ. ần thừ trũ đều có đủ.

Kính xin chur-tôn qui-khách hừa tiếp nhân đư xin ghé lối tiệm tôi mướn nua để làm sảng hoặc là đặt mướn chi chur đon trong nhà thì tôi sẵn lòng mau làm cho vừa ý quới ông.

NGUYỄN-LONG-THAO. chủ kính cáo,

Nhà trường của bà Le Guidec

Ở tại đường Amiral Page số 1 Ngang hông Nhà-Thờ Nhà-Nước SAIGON

Bà Le Guidec kính rao cho trong Lược Châu hay, như vì nào có con em muốn cho lên Saigon ăn học, thì bà rõ, sẵn lòng tiếp đãi, ăn nghỉ tại nhà trường của bà được hết.

Muôn học tại trường bà, thì bà sẽ lo dạy cho tới lớp thi bourse đặng về các trường Nhà-nước. Hoặc đi học các trường nào khác hay là trường của Nhà-nước rồi về nhà trường của bà ăn nghỉ cũng được. Bà sẽ sẵn sọc kềm thức con trẻ lo làm bài vở và học tập luận. Chẳng hề để cho chúng nó ham chơi mà mất ngày giờ.

Bà kính giá rẻ.

CÓ BÁN SI TẠI HANG LIM HONG BENG & Co

43, Quai de Belgique, 43
SAIGON
SEULS DÉPOSITAIRES
POUR L'INDOCHINE ET LE CAMBODGE

Thuộc điều hiệu
"OLIVENTINA"
này mỗi gói 30
điều, mùi thơm
hơn hiệu khác
hút nó rất ngon
và chẳng hề khô
cỏ, mà giá lại rẻ.

Có gởi bán ươi
tiệm hàng xén,
tiệm chà và cùng
Lục-tỉnh và Nam-
vàng đều có trờ
bán, chứ quí-vị
có mua hãy nài
như kiểu này mới
là thuộc điều
thượng hạng.

TIỆM ANNAM TRU' ĐỒ
GỬA

M. Nguyễn-văn-Thượng
14, Rue Colomert — Saigon

Có bán các thứ đường.
Café.

Có đủ thứ thuốc vân rói và chưa vân, cũng
có bán thuốc Gô-vấp.

BÁN GIÁ RẺ HƠN HẾT

NGUYEN-VAN-THU'ONG

Cán khải.

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đủ đồ phụ tùng
dường Luro môn hải 90 và 101.

(Đặt-hộ) Saigon
Trần-vân-Hiệp chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu quí khách đợng rỏ: Tiệm
tôi có đóng đủ kiểu xe như là: Xe mùt, xe hai
bánh, xe kiền, xe kéo và cũng có bán các thứ xe
cả sửa lại chiếc chĩa; có bán đèn xe đủ kiểu,
bánh xe cao-mu bằng cây giã-tỳ bán tây, chỉ hai
cao-su dẹt để thay trong bánh, kim đèn tây, đồ
bắt kờ xe độc chiếc và xe song mã bằng da tây
may rất khéo và chắc, có bán yên cỡi, chuông
đạp hai tiếng, bình để thắp đèn kờ đủ theo xe,
son xe. — và sửa xe.

Củi xin quí khách có dịp đến Đát-hồ xin ghé
lại tiệm tôi một khi trước coi công cuộc của tôi
làm, sau có dịp đồng môn chỉ đa thừa mua giúp
lần-ngồi, thì tôi rất cảm ơn họ cõ. Còn chừ quí
khách ở xa muốn gởi thư hỏi thăm môn chi cũng
giá cõ tôi sẵn lòng trả đáp.

Còn tôi cũng có gởi bán những lá đèn xe, bánh
cao-su giã-tỳ, đồ bắc kờ da tây nơi tiệm Thái-
Bình trước nhà gầy xe lửa Mỹ-Saigon, tiệm Lục-
tỉnh-tàu số 84 đường d'Espagne.

Trần-vân-Hiệp cán khải

TIỆM-AN-PHONG

Bán hàng Tàu và hàng Bắc
TẠI CHỢ CAO-LÂN

Kính lời triah cùng lục-châu quí khách
đợng rỏ: Tiệm tôi có bán rong hàng Tàu
những lá vân xuyến lầu nhiều cũng là
hàng ta kờ là hàng vườn, nhưng đơn
điều lảng thật tốt không hề rỏ, tôi chắc ý,
vì châu tại Cao-lân tốt (giã rỏ) nên đồ
nhuộm đen của tôi tốt cao-châm không
lết, đã nhuộm nhiều năm rất kỹ càng
gá rỏ hơn xứ khác, vì các xứ khác phải
mua châu tại xứ tôi gá rỏ á mác, nên không
thể bị kiếp hàng đen của tôi, còn đồ lảng
Bắc tôi cũng đủ thứ, tôi lảng tại Mã nhũ,
như g i khảm mudo mua vật chi dùng,
xin gởi thư đến, tôi sẽ gởi lại liền, như
vị nào muốn mua nhiều mà bán tôi tình
giá thiệt nhẹ, như muốn hỏi giá trước
tôi cứ g trả lời liền, hàng tôi gởi contre-
reboursement.

Tiệm này bán rong nước-mắm ở tỉnh
Bình-thuận; không bán nước-mắm làm
tại đây. Mua vật chi, hoặc sai đến hàng
phổ, gởi giấy, thì kẻ đem đến nhà chẳng
sai. Nay tôi lại có dọn chỗ ăn chỗ nghỉ
sạch sẽ tử tế. Muốn dùng cơm thì bữa
ăn hay là muốn dùng cơm tháng cũng
đợng. Lại có chỗ nghỉ ngơi trong thũ
xin các ông ghé chơi một phen thì sẽ rỏ.

Trần-vân-Hiệp chủ tiệm

Cán khải

Trần-vân-Hiệp chủ tiệm

Cán khải

Trần-vân-Hiệp chủ tiệm

Cán khải

Trần-vân-Hiệp chủ tiệm

Cán khải

TRIỆU-CƯƠNG

MỘT TIỆM LỚN TẠI CHOLON, SỐ 101, ĐƯỜNG MARINS

Một tiệm mới tại Saigon số 2 đường Gallieni

TRÔNG RẰNG VÀ THAY CON MẮT

Kính lời cùng Lục-châu
chư quí-ông quí-bà đợng rỏ:
Nguyễn-tiệm tôi chuyên
đầy đủ mọi thứ kính
có BẢNG CẤP TỐT NGHIỆP

CỬA QUAN LƯƠNG-Y LANGSA BANG THƯỜNG, cách
lăm rít kéo-léo và chắc chắn, lại dùng đồ thượng
hạng, chẳng hề đổi trả, vàng của tôi bích đều mười
năm cũng còn sáng lóng như mới vậy.

Nay tôi lập thêm một tiệm mới tại Saigon (15
Mars 1919) này khai trương) số 2, Boulevard Gallieni;
ngang gare xe lửa Saigon-Cholon (đường trên) chơ-
mới Saigon, cũng có trông rắng và bích rắng giá thiệt
rẻ, cũng có bán các món khác thượng đợng theo ý của

chư quí-vị, mỗi cợc cuộc trong sự mua bán của tiệm tôi thời giá cả đều thiệt
rẻ hơn các nơi khác chẳng sai. Vậy tôi kính mời chư quí-vị hãy thừa được đến
tiệm tôi, tôi hết lòng trọng đãi. Chứ như chư quí-khách ở trong Lục-châu có cần
lòng môn chi, xin chịu phiền viết thư cho tôi hay, tôi sẵn lòng gởi cách CONTRE
REMBOURSEMENT.

TRIỆU-CƯƠNG kính mời.

QUYNH-MY NGUYỄN-NGỌC-CU'

Số 30 đường Amiral-Courbet
(CHỢ BẾN THÀNH MỚI SAIGON)

Gạo, than, nước-mắm, tâm, cám, trà,
hột, trà-lẩu, thuốc hút cũng các vật dùng
khác.

Nước mắm Phú-quốc ngon thượng hạng

Tiệm này bán rong nước-mắm ở tỉnh
Bình-thuận; không bán nước-mắm làm
tại đây. Mua vật chi, hoặc sai đến hàng
phổ, gởi giấy, thì kẻ đem đến nhà chẳng
sai. Nay tôi lại có dọn chỗ ăn chỗ nghỉ
sạch sẽ tử tế. Muốn dùng cơm thì bữa
ăn hay là muốn dùng cơm tháng cũng
đợng. Lại có chỗ nghỉ ngơi trong thũ
xin các ông ghé chơi một phen thì sẽ rỏ.

Café-Restaurant-Taverné Française NAM-THUẬN-PHÁT

Lê-văn-Lê, successeur, ở tại Ngã-tứ,
đường Pellerin và đường Espagne gần
đình Xã-Tây Saigon.

Kính cùng chư quí-ông đợng rỏ: nhà
hàng bán cơm Tây hiệu là «Nam-thuận-
Phát» này, nay đã về phần tôi làm chủ
rỏ, tôi mới kim được người đầu bếp
đầy nhà nướng rất khéo rất ngon; nhưng
trẻ coi dọn ăn tôi cũng dạy đủ lễ nghi
để cho chư quí-ông phòng khi sai khách;
củi xin chư quí-ông có dịp đến tôi là bạn
đồng-bang mà giúp nhau cho nên việc,
còn trong lục châu chư-quần-tử, có dịp chi
lên đến Saigon, thoãn như chư ông có
lòng chiêu cõ, thì tôi cũng vui lòng tiếp
đãi và cảm tạ chẳng cùng.

Lê-văn-Lê cán bích.

Bijouterie Saigonnaise TIỆM Minh-thành-Hoà BÁN ĐỒ NỮ TRANG 33, Rue Schroeder. — Saigon

Kính lời cho lục-châu chư quí-khách
đợng rỏ: Nay tôi có mở một tiệm bán đồ
nữ-trang theo kiểu kiền-thời, rất óa xinh
lạ, ở tại chợ Saigon đường Schroeder
số 33. Khi trước tôi có lập tiệm bán đồ
nữ-trang ở Chợ-lớn, đường Thủy-bình
(Rue des Marins) số 184, tục danh là bán
chỗ-múi, nên tôi thường hiểu ý quí-bà
quí-cõ ưa đợng đồ nhẹ nhàng và Huế-mỹ.

Từ khi tôi mở 3 căn tiệm ấy đến nay
cũng nhờ ơn quí-bà chiêu cõ cho người
đồng-bang nên việc tôi rất cảm ơn, ngày
nay mà trong lục-châu hiệp bang, lập
tiệm bán đồ nữ-trang như tôi thì tôi may
lành vui mừng cho các ông và củi xin
cho các ông cho mau thành cụ.

Nay kính
Nguyễn-vân-Lạc đĩ Hết-Khỏi.

Tiệm Hiệp-thành TẠI MYTHO

Kính cùng chư-quần-tử trong tỉnh My-
tho và các tỉnh lân cận đợng hay, nay
tôi mới lập ra một tiệm, lấy hiệu là
«Hiệp-Thành» tại chợ Mytho, để làm Đại-
lý cho hiệu Liên-Thành Chợ-lớn mà bán
các thứ nước-mắm(Phan-thiết thiệt ngon,
và tiệm tôi cũng Đại-lý cho hai tiệm nước
Lái-thiếu của ông Nguyễn-long-Thao và
ông Nguyễn-biệt-Hòa mà bán đủ thứ
bàn, tủ, ghế, đàng, hàng cây danh mộc
như: gỗ, trắc và cẩm-lai, vân vân. Nước
mắm dĩ ngon, mà chủ bán cũng khéo,
Lục-châu đều nghe tiếng dĩ lâu. Củi xin
chư ông lấy lòng có dịp, đến giúp bạn
đợng bang, thì tôi thãm cảm chẳng cùng.

Mytho Hiệp-Thành
Chủ-nhơn: Tạ-văn-QUYÊN Cán khải.

Thi-ngọc-hiệu

TIỆM TRÔNG RĂNG RẤT KHÉO

Kính tôi cùng chư quý-ông quý-bà được rõ Nguyễn khi trước tôi thường ở trông răng tại tiệm M. Villaruelle ở đường Marins (Cholon) hơn mười năm, lúc-chưa chú quí-ông đều biết tôi và cũng đều khen nghề nghiệp trông răng của tôi để nhắc lại khéo mà thêm mau.

Hiện nay tôi đã tách riêng ra mà lập một tiệm tại đường Avenue Jaccaréo, môn bài số 54, nơi nhà Am-công (đó căn) của ông Huỳnh-tri-Phú (Chợ lớn).

Vậy tôi kính xin lục-châu chư-quân-tử vui lòng chiếu cố, dù giá tôi mà người đáng hàng thì tôi lấy lời thán cao ngang cùng. Tiệm tôi có trông đủ thứ răng và nhiều cách là hơn các tiệm, khéo chắc vô cùng.

Ái đau răng nhứt răng tôi cũng có thuốc, ai răng hô tôi cura và sửa lại cũng hết hô. Còn ai ở xa xuôi thì gởi thơ cho tôi, hoặc ở gần mà không muốn đến tiệm, thì tôi cũng sẵn lòng đem tại nhà quý-khách mà làm cho, mà cũng không tính giá tiền nữa, hơn đến tiệm.

Còn như quý-khách muốn trông nướu, nội trong 4 ngày cho rồi, thì xin phải đến tại tiệm, tôi sẽ sửa sức làm cho vừa lòng quý-khách. Còn việc trông răng thì tôi bảo-chương trong 5 năm, nếu có sự ra thì tôi làm lại không tính tiền.

Thi Ngọc-hiệu Chủ-nhơn, Nguyễn-tri-Ấn của-khải.

NAM-HÔNG-PHÁT

KHÁCH SẠNG

đường Boulevard Bonnard, số 106 ngang Care de l'Éa Saigon-Covap tại Chợ-mới Saigon

Bán ruyơu tay và sửa xe máy, đèn essence và đèn alcohol. Có cho mượn phòng ngủ sạch sẽ rộng mát, giá rẻ.

Quý-quan, Quý-khách ở xa muốn mua bất cứ vật chi thì tôi mua giùm, niềm kỹ lưỡng gởi tới chỗ ở mấy ông.

HUYỀN-HUỆ-KH.

Tiệm khắc con dấu

Kính tôi cùng QUÝ-KHÁCH đặng rõ: Tiệm tôi khắc con DẤU-BÔNG, CAO-SU và bằng đá CAM-THẠCH để mở, vàng vau. Giá rẻ xố tốt mà lâu mau, nếu QUÝ-KHÁCH ai muốn dùng kiểu nào, xin gởi thơ lại tiệm tôi lấy CATALOGUE lựa kiểu mà dùng thì tôi sẽ hết sức làm cho vừa ý.

TRẦN-DUY-BINH. Graveur. 83 RUE CATINAT 85. SAIGON

PHNOM-PENH-BAZAR TRƯƠNG-XUAN

BÁN SẺ BÁN LẺ

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 'Cán viết đượ mực ngòi xuy vàng N° 2923', 'Thi Ngọc-hiệu', 'Giấy viết thư có gườh hàng', 'Bàn trắng để lót có ao dũi (Annam)', 'Cartes postales', 'mặt ngà', 'kính bán tổng', 'mặt kính', 'Kính đeo hình cony', 'xuy vàng kiểu day', 'mặt đồng', 'Gởi contre remboursement', 'trở lên phải gửi trước', 'Le Directeur-Gérant, L.Y. NGUYEN-DU'.

25-26 Quai Piquet Phnom-Penh.

TIỆM Trương-văn-Hanh SADEK

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lành thấp muốn đèn khí đá (carbure) theo cuộc quan, hôn, tan, tế, kỵ-yên, táng-gia, hạ-tho.

Khăn đen bằng nhiều tây tốt thượng hạng; bán mới và bán lẻ vô ruyơu xe máy hiệu Michelin.

Quý khách ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, xin gởi thơ cho tôi, tôi sẵn lòng kỹ lưỡng gởi contre remboursement (ngủi là đồng bạc tại nhà thơ mà lãnh đi.)

Hoặc muốn biết giá đồ trước khi mua thì tôi sẵn lòng cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant).

TRƯƠNG-VĂN-HANH chủ-hiễn.

PARFUMERIE-COIFFEUR-CHAPELLERIE « Michel THO » 93, Rue Catinat - Saigon

Tiệm bán nón, dù, gậy cầm tay, đầu và xà bông thơm, phân thoa mặt, vở, giấy lưng giá, ở đường Catinat số 93, ngay nhà in và bán sách của ông C. ANDRÉ ET FILS (Imprimerie Librairie Commerciale) có phòng hát toc sọc sê, giá rẻ.

Lành in các thứ sổ, sách, cần dùng trong Làng Tổng, bán sách vở cho học trẻ, mực viết v.v. bán thơ, truyền đờ thủ, sửa máy may mặt viết các hiệu.

Lục-châu quân-tử muốn mua món chi, tiệm tôi không có thì cũng sẵn lòng mua đùm cho có mà gởi chẳng nề công.

Michel LE-VAN-THO.

TIỆM Nguyễn-hữu-Sanh

91, Rue Catinat 91, SAIGON

Có bán đủ thứ hàng Tàu, hàng Tây tốt lắm mà giá cũng rẻ.

Còn thơ xuy đồng lăm, may đã khéo lại phác, mà lại may cũng mau nữa.

Có bán các thứ nón Tây của người Bắc lăm. Nón tốt giá nhẹ.

Cáo Bạch

Kính trình quý-vị đặng rõ: Nay tôi mới lập một tiệm tại đường Bô Charner, môn bài số 64, Saigon, để sửa các thứ máy: Như là: đồng-hồ, xe máy, máy đánh chữ, máy may, máy hát, tủ sắt, vau vau. Có khắc các thứ con dấu đồng và mũ thung đủ kiểu, chạm mỹ thuật cầm thạch, vau vau...

Bán sỉ và bán lẻ đồ phụ tùng xe máy, essence, alcool à bruler và carbure, thứ nhứt là thứ monchons.

Quý-vị ở xa muốn mua hay là sửa món gì xin viết thơ cho tôi thì tôi sẽ gởi lại lập tức và tính giá thiệt rẻ (gởi cách lãnh hóa giao ngân, Contre Remboursement) quý-vị muốn mua món chi ở Saigon hay là hỏi thăm việc chi thì tôi cũng sẵn lòng lo giùm. Xin Chư-tôn chiếu cố tôi hết lòng cảm ơn.

PHẠM-THÈ-KINH 64 Bô Charner - Saigon

CASINO DE SAIGON

Nhà hát bóng Casino đứng bực nhứt trong cõi Đông-Dương, mỗi tuần thay nhiều lớp lạ thường, đã hay lại thêm vui vẻ, hình Pathé-frères gởi lại.

Ông Leopold đã lập nhà hát tại Saigon 25 năm công sáng, thầy thầy đều rõ chàng công người máy không rưng hình chơi tốt tươi xem tới màng mà không mỏi mắt Xin quý khách thừa khi hông mặt đến xem chơi tiêu khiển rất vui lòng, nhiều tích hay đẹp dạ quý ông. Nội tuần này sắp tới có hát 1 thứ tuồng mới là: THỊ-MINH, người đờn-bà Annam tên là Thị Minh làm tướng có nội 12 lớp hay lãta.

DẦU XỐ

Của nhà thuốc NHỊ-THIÊN-ĐƯƠNG 38, Rue de Canton - Cholon

Thứ dầu xố này của bên-đường hết lòng nghiên cứu mà chế ra, rất nên thuận lợi cho người ốm, những người nóng nảy, trong mùa, hoặc đau trái độc địa, hoặc nóng cảm nhức đầu, hơi miệng, ăn không đặng nếu dùng loại này huất bón.

Hết dùng thứ dầu này mà xố thì thấy hiệu nghiệm liền.

Sớm mai để bụng đói, trộn nó với nước cà-phê mà uống. Người lớn mỗi lần uống một ve.

Con nít 2, 3 tuổi mỗi lần uống 1 muon canh. 6, 7 tuổi mỗi lần uống 2 muon canh.

Giá mỗi ve..... 0\$20

Thuốc bột để chà răng

Của nhà thuốc NHỊ-THIÊN-ĐƯƠNG 38, Rue de Canton - Cholon

Phàm người ở đời, răng là một vật rất quý rất cần dùng hơn hết, nếu chẳng biết lưu ý mà giữ gìn, thường thầy có nhiều người chưa bao làm tuổi mà răng đã rụng hết, cho nên phải có thứ phân để chà răng là đó rất cần kíp.

Bởi nghĩ vậy, cho nên bên đường chẳng nề nhọc nhàn, gia tâm nghiên cứu mà chế luyện ra một thứ phân tốt, đã làm cho thơm miệng mà giết được sâu. Nếu dùng nó mà súc miệng chà răng cho thường mỗi ngày, thì răng đã sạch mà lại bền chắc lâu dài, khỏi lo đau nhức chi cả.

Mỗi hộp giá là... 0\$30

EDEN-CINÉMA

Tuần này rạp hát bóng Eden-Cinéma hát nhiều lớp lạ, hát tình những tuồng mới đã hay mà lại vui, thú nầy Nam-kỳ chưa hề có. Liệt vị bày đèn xem chơi cho giải khiển.

Xe hơi cho mượn

Kính cũng liệt vị đặng hay: nay tôi sắm một cái xe hơi được chừng 5 chỗ ngồi để cho mượn, nếu chư quý-vị có cần dùng đi chơi, hay là có việc chi, xin hãy tưởng tình giúp nhau làm người. Xe có đèn sáng tại đường Espagne số 64 ngang trước Chợ-mới Saigon, bắt luôn là giờ nào, chư quý vị muốn dùng xin đến đó thì có sẵn.

DENTIFRICES THUỐC ĐÁNH RĂNG CỦA CÁC CHA BÉNÉDICTINS de SOULAC LÀM RA Thuốc nước, thuốc sệt, thuốc bột hay là xà-bông.

Ai muốn mua nón

Kính cáo công chư quý ông và quý thầy đặng hay.

Tôi là Nguyễn-văn-Minh chủ tiệm bán nón tại đường d'Adran môn bài số 110, kể từ ngày 4th Avril 1918, thì tôi dời tiệm qua đường d'Ormay môn bài số 49. Xin quý ông và quý thầy nhâm lễ nhân đừ, xin ghé tiệm tôi xem chơi. thì tôi sẵn lòng tiếp rước.

NGUYỄN-VĂN-MINH 49, RUE D'ORMAY. 49 - SAIGON